

Code voor infrastructuur - en nutswerken langs gemeentewegen

Inhoud

Afdeling 1 – Algemene bepalingen.....	4
1 Voorwerp van de code.....	4
2 Doel van de code.....	4
3 Wettelijk en statutair kader	4
4 Naleving van de code	5
5 Sperperiode	5
5.1 Duur van de sperperiode	5
5.2 Kenbaar maken van de sperperiode.....	5
5.3 Uitzonderingen op de sperperiode.....	6
5.4 Overtreding van de sperperiode	7
6 Installaties.....	7
7 Overdracht.....	7
8 Contactpersoon van de gemeente	7
9 Toezichter en/of contactpersoon van de opdrachtgever	8
Afdeling 2 – Planning, coördinatie en studie van de werken.....	8
10 Meerjarenplanning.....	8
11 Jaarplanning van werken met het (nuts)bedrijf als opdrachtgever	9
12 Jaarplanning van werken met de gemeente als opdrachtgever	9
13 Coördinatie en studie van een werk	9
13.1 Toepassingsgebied.....	9
13.2 Algemeen : coördinatie en synergie	9
13.3 Gemeente gaat mee voor bovenbouw bij louter nutswerk	10
13.4 Werken in één sleuf	10
14 Coördinatie en studie van een louter nutswerk	11
15 Coördinatie en studie van een werk andere dan loutere nutswerken met de gemeente als opdrachtgever (bouwheer)	11
15.1 Voorstudie.....	11
15.2 Coördinatievergadering over de opmaak van het voorontwerp.....	11
15.3 Coördinatievergadering over de opmaak van het ontwerp en over de opmaak van het uitvoeringsdossier	12
15.4 Coördinatievergadering over de uitvoering met aannemer	13
16 Coördinatie en studie van een gecombineerd werk met een andere instantie dan de gemeente als (mede)opdrachtgever	13
Afdeling 3 – Vraag* voor werken, algemene toelating voor werken en melding van werken ...	13
17 Vraag* voor werken.....	13

17.1 Gebundelde digitale vraag*	14
17.2 Individuele vraag*	14
17.3 Afspraken die gelden voor beide systemen om vragen* voor werken in te dienen.....	14
18 Algemene toelating voor en melding van werken	15
18.1 Algemene toelating voor werken ****	15
18.2 Melding van werken die onder de algemene toelating vallen.....	16
19 Inhoud van de vraag* voor werken.....	16
19.1 Categorie 1 en specifieke werken.....	16
19.2 Categorie 2	17
20 Sancties bij werken zonder geldige vraag* of melding of zonder signalisatievergunning (waar dit nodig was)	18
Afdeling 4 – Begin en uitvoering van de werken	19
21 (Aanvraag) Signalisatie van werken.....	19
22 Jaarvergunning voor signalisatie.....	21
23 Tijdelijk verbod voor uitvoering van werken in bepaalde perioden en zones.....	21
24 Melding van de start van de werken.....	22
25 Meldingsblad voor de start van een werk.....	22
26 Informatieplicht naar de bewoners	23
26.1 Algemene principes inzake communicatie met de bewoners.....	23
26.2 Werken van categorie 1 en 2 en specifieke werken	23
26.3 Werken van categorie 3 en dringende werken	24
26.4 Niet naleving informatieplicht.....	24
27 Plaatsbeschrijving.....	24
28 Algemene bepalingen bij de uitvoering van de werken.....	25
29 Uren voor uitvoering van de werken.....	25
30 Overtreding van de afspraken over de uren voor uitvoering van de werken en over werftransporten.....	26
31 Keuringen en beproevingen	26
32 Boringen	26
33 Definitief buiten dienst gestelde leidingen	27
34 Veiligheid van de werf, minderhinder maatregelen en toegankelijkheid	27
34.1 Minderhindermaatregelen en toegankelijkheid	27
34.2 Veiligheid van de werf.....	28
34.3 Overtreden van de afspraken inzake veiligheid en minder hinder	29
35 Aanzienlijke wijzigingen tijdens de uitvoering van werken	29
36 Overkoppelingen bij een werk van categorie 1 en 2	29
37 Opbraak en herstel.....	29
37.1 Algemeen.....	29
37.2 Voorlopige herstelling	30
37.3 Definitief herstel door de opdrachtgever en verplichting tot verbeterd herstel	30
37.4 Definitief herstel door de gemeente op kosten van de opdrachtgever	31
37.5 Ambtshalve definitief herstel door de gemeente	32

38 Stockage.....	32
39 Schade	33
39.1 Preventie van schade	33
39.2 Schade aan en in het openbaar domein.....	33
40 Stilleggen van de werken	33
41 Termijn voor uitvoering van werken	34
Afdeling 5 – Einde van de werken.....	34
42 Eindcontrole.....	34
43 Voorlopige oplevering.....	34
44 Waarborgperiode.....	35
45 Definitieve oplevering	35
Afdeling 6 – Klachtenbehandeling.....	35
46 Algemene principes inzake de klachtenbehandeling	35
47 Klachtenbehandeling over werken met het nutsbedrijf/ opdrachtgever	36
48 Procedure in geval een nutsbedrijf / opdrachtgever in gebreke blijft bij de klachtenbehandeling over werken in het openbaar domein.....	36
49 Afdeling 7 – Inwerkingtreding.....	36
Afdeling 8 – Definities.....	36
50 Categorieën van werken	36
50.1 Categorie 1 of groot werk	37
50.2 Categorie 2 of klein werk	37
50.3 Categorie 3 of puntwerk.....	37
50.4 Boringen.....	37
50.5 Dringend werk.....	38
50.6 Specifiek werk.....	38
51 Coördinatie-aanvraag voor een werk	38
52 Einde van de werken.....	38
53 Onvoorzienbare klantaansluiting/specifieke (klant)aanvraag.....	38
54 Openbaar domein.....	39
55 Piloot.....	39
56 Synergie-aanvraag	39
57 Verkeershinder	39
58 Werk	39
59 Werkdag	40
60 Bijlage met relevante wetgeving - leidraden	40
61 Voetnoten – relevante wetgeving met nood tot duiding	42

Afdeling 1 – Algemene bepalingen

1 Voorwerp van de code

Deze code legt eenvormige duidelijke afspraken vast bij:

1. werken op het openbaar domein met een nutsbedrijf, leidingenbeheerder of derde als opdrachtgever
2. gemeentelijke infrastructuurwerken, waarvoor de gemeente optreedt als opdrachtgever met onder andere noodzakelijke aanpassings- en verplaatsingswerken aan de nutsleidingen en/of aan infrastructuur van derden

Deze code legt de door alle partijen te respecteren technische en administratieve regels vast.

Deze code deelt de werken op in categorieën met of zonder verkeershinder. Zie daarvoor de definities in artikels 50 en 57.

2 Doel van de code

Deze code heeft als doel:

- a. het duurzaam beheer en inrichting van het openbaar domein en van de ondergrondse- en bovengrondse infrastructuur;
- b. de kwaliteitsvolle uitvoering van werken (inclusief puntwerken) in het openbaar domein;
- c. het informeren van de domeinbeheerder over puntwerken en de tijdige uitwisseling van alle noodzakelijke informatie tussen de betrokken kabel- en leidingbeheerders, nutsbedrijven, domeinbeheerders en eventuele andere opdrachtgevers van werken (in het openbaar domein) met het oog op afstemming van de planning, de studiefase, de uitvoering en de opvolging van werken door de betrokkenen;
- d. het coördineren van de uitvoering van werken waarvoor tijdens de studiefase wederzijdse verbintenissen werden aangegaan;
- e. de vlotte en snelle uitvoering van de werken, om de hinder en de duur van de werken zoveel mogelijk te beperken in evenwicht met noodzakelijke veiligheidsmaatregelen en andere flankerende maatregelen;
- f. het voorkomen van werken gedurende de sperperiode na uitgevoerde werken met het oog op minder hinder en duurzaam beheer;
- g. de tijdige en correcte communicatie met de buurtbewoners en weggebruikers
- h. de performante opvolging voor meldingen en klachten in verband met de werken (inclusief nazorg);
- i. het vastleggen van gemeenschappelijke afspraken die gelden in alle steden en gemeenten die de code onderschrijven en een uniforme toepassing van die afspraken.

3 Wettelijk en statutair kader

Alle partijen engageren zich om deze code en de erin gemaakte afspraken na te leven en verbinden er zich toe vandaag en in de toekomst geen afbreuk te doen aan de afspraken bepaald in deze code.

De wetgeving (in de ruime zin van het woord) die kan interveniëren met de code of waarnaar de code verwijst, is opgelijst in bijlage I ter verduidelijking, maar is niet limitatief.

De basis voor het opmaken van de uitvoeringsplannen, het bijzonder bestek, de werkwijze tijdens de uitvoering en de wijze van herstelling is steeds de meest recente versie van het Standaardbestek 250 (SB 250) uitgegeven door het Vlaams Agentschap Wegen en Verkeer met addenda en wijzigingen. Als een specifieke situatie dit vereist, dan kan de gemeente bij haar antwoord*** op de uitvoeringsplannen (art. 17.3) specifieke technische bepalingen in proportie met de situatie opleggen voortbouwend op het SB 250.

4 Naleving van de code

Partijen streven er naar om geschillen over de correcte naleving van deze code zoveel als mogelijk in der minne op te lossen, maar erkennen ook de noodzaak aan toezicht op de code en sanctionering bij niet naleving van de code.

Deze code beschrijft proportionele procedures voor de handhaving en proportionele sancties bij de bepalingen waarvoor een handhavingsmogelijkheid noodzakelijk is. (art. 5.2, 5.4, 18.1, 20, 21, 22, 26.4, 30, 34.3, 37, 39.2, 41, 48)

Geschillen over de naleving van deze code behoren tot de bevoegdheid van de rechtbank territoriaal bevoegd voor de betrokken gemeente.

5 Sperperiode

De sperperiode is de periode na uitvoering van werken van categorie 1 waarin niemand nieuwe werken mag uitvoeren.

5.1 Duur van de sperperiode

De sperperiode start (ook bij een gefaseerd werk) na voorlopige oplevering (inclusief alle overkoppelingen en inclusief alle hiermee verband houdende werken) van dit werk of na PV van ingebruikname van dit werk (het vroegste van beide). Als een sperperiode geldt, start ze automatisch.

De sperperiode geldt 2 jaar na een (synergie)werk aan nutsinfrastructuur waarbij slechts een deel van de bovenbouw wordt opgebroken in functie van het werk aan de nutsinfrastructuur en waarbij de bovenbouw enkel wordt hersteld in oorspronkelijke toestand (niet opgewaardeerd).

De sperperiode geldt 5 jaar na het werk:

- a. bij een (her)inrichtingswerk van het openbaar domein.

Dit kan ook gaan over de (her)inrichting van een deel van het openbaar domein (bijvoorbeeld nieuw voetpad) of van domein dat zal toegevoegd worden aan het openbaar domein

- b. bij het opwaarderen van de bovenbouw boven een (synergie)werk aan nutsinfrastructuur (niet louter hersteld in oorspronkelijke toestand) omdat de domeinbeheerder beslist mee te gaan in coördinatie met werken van het nutsbedrijf (bijvoorbeeld opwaardering van een voetpad boven een synergiewerk van nutsleidingen in dat voetpad).

Voorwaarde is dat de synergie-aanvraag opnieuw gelanceerd werd (art. 13.3).

5.2 Kenbaar maken van de sperperiode

1. Zolang sperperiodes niet kunnen ingegeven worden in GIPOD:

De gemeente houdt een digitale lijst bij van de sperperiodes van alle werken (eigen werken en werken van andere opdrachtgevers). Deze lijsten bevatten minimaal de straten en huisnummers waar de sperperiode geldt en het begin en het einde van de sperperiode.

De gemeente maakt deze lijst jaarlijks digitaal over aan de opdrachtgevers (zodra dit kan gebeurt dit in GIPOD). De gemeente kan deze lijst ook tijdens het jaar actualiseren en een geactualiseerde lijst doorsturen. De opdrachtgevers geven de volledige lijsten door aan hun uitvoerders.

2. Zodra sperperiodes kunnen ingegeven worden in GIPOD:

Elke opdrachtgever duidt voor de eigen werken het begin en het einde van sperperiode aan in GIPOD, zodra het werk voorlopig is opgeleverd. Als dit niet correct gebeurt en na ingebrekestelling, dan kan de gemeente dit ambtshalve ingeven en de kosten (incl. administratieve en personeelskosten) doorrekenen. Zodra mogelijk worden sperperiodes in GIPOD automatisch gekoppeld aan een werk bij ingave van de voorlopige oplevering van een werk (in tussentijd te koppelen aan de ingave van het einde van een werk).

Zodra de nutsbedrijven en leidingenbeheerders klaar zijn om geplande werken categorie 3 vooraf in te geven in GIPOD en zodra GIPOD klaar is om dit proces (informatie van geplande werken categorie 3 vergelijken met informatie van sperperiodes) uit te voeren, vermelden zij aan de gemeente bij de melding van het werk categorie 3 (art. 24, laatste alinea) dat het werk in een sperperiode valt.

5.3 Uitzonderingen op de sperperiode

Als een opdrachtgever een beroep doet of wil doen op een van onderstaande uitzonderingen, dan moet hij dit werk melden of aanvragen bij de gemeente (art. 17-18).

1. Op het verbod om tijdens de sperperiode een werk uit te voeren, gelden volgende uitzonderingen :

- a) Dringende werken (art. 50.5);
- b) Klantaansluitingen voor individuele woningen;

Zodra de nutsbedrijven klaar zijn om geplande werken categorie 3 vooraf in te geven en zodra GIPOD klaar is om dit proces (informatie van geplande klantaansluitingen vergelijken met informatie van sperperiodes) te ondersteunen, zullen enkel nog onvoorzienbare klantaansluitingen (art. 53) voor individuele woningen tot de hier beschreven uitzondering behoren.

- c) Onvoorzienbare klantaansluitingen (art. 53) andere dan voor individuele woningen;
  - d) Uitbreidingswerken of verzwaringwerken ten gevolge van onvoorzienbare specifieke (klant)aanvragen (art. 53).
2. Voor specifieke werken (art. 50.6) en voor boringen van categorie 1 of 2, beoordeelt de gemeente werk per werk of het al dan niet mag uitgevoerd worden in de sperperiode.
3. Als de gemeente, bij een (her)inrichtingswerk van domein dat zal toegevoegd worden aan het openbaar domein, in de gepaste vergunning geen verplichting opnam tot aanleg van de nutsvoorzieningen van alle nutsbedrijven die actief zijn in de gemeente (die nutsbedrijven waaraan de gemeente volgens art. 4.2.20. VCRO advies kan vragen) en als de opdrachtgever aantoont dat het daardoor nodig is om het werk uit te voeren binnen de sperperiode, dan mag de gemeente op de vraag* voor het werk geen negatief antwoord*** geven louter omwille van de sperperiode.

5.4 Overtreding van de sperperiode

Werken in de sperperiode zonder positief antwoord*** op de vraag* of zonder melding of onterecht werken in de sperperiode (ondanks melding) worden gehandhaafd volgens art. 20.

6 Installaties

Nieuwe installaties (volledig nieuw) worden in overleg met de gemeente geïntegreerd in het ontwerp en streefbeeld van het openbaar domein. De zichtbare installaties van nutsinfrastructuur worden in overleg met de gemeente en de opdrachtgever zo onkruidvrij mogelijk aangelegd.

Voor volledige vervanging van installaties door installaties met beduidend grotere afmetingen, wordt een vraag* voor het werk ingediend (art. 17-18) en wordt in overleg gegaan met de gemeente.

Om de toegankelijkheid van het openbaar domein te garanderen, voldoet de plaatsing van nieuwe zichtbare installaties of volledige vervanging van zichtbare installaties aan het Vademecum Voetgangersvoorzieningen (verwijzing in bijlage (art. 60)).

In ieder geval dienen de beheerders van deze zichtbare installaties deze in goede staat te houden vrij van graffiti en affiches.

De naam of het kenteken van de huidige eigenaar is steeds aanwezig op de zichtbare infrastructuur van het (nuts)bedrijf. Bij nieuwe zichtbare infrastructuur geldt dit onmiddellijk. De gemeente kan dit ook vragen voor bestaande zichtbare infrastructuur.

Bij niet naleving na twee schriftelijke kennisgevingen aan de eigenaar van de zichtbare infrastructuur, kan de gemeente ambtshalve herstellen, graffiti en affiches verwijderen en de naam of het kenteken aanbrengen, op kosten (incl. administratieve en personeelskosten) van de eigenaar van de zichtbare infrastructuur.

7 Overdracht

Bij overdracht van installaties stelt de overdrager het gemeentebestuur hiervan in kennis met inbegrip van de vermelding van naam, statuut en coördinaten van de overnemer.

8 Contactpersoon van de gemeente

De gemeente mandateert een of meerdere contactpersonen voor de technische opvolging van andermans werken op het openbaar domein.

Deze contactpersoon krijgt bevoegdheden om namens de gemeente toe te zien op de naleving van deze code.

Over het al dan niet naleven van de code communiceert de gemeente steeds rechtstreeks met het (nuts)bedrijf/de opdrachtgever van de werken.

De contactpersoon van de gemeente mag bij de nutsbedrijven of andere opdrachtgevers, hun aangestelden, hun eventuele opvolgers, de aannemers en de onderaannemers alle nuttige inlichtingen opvragen die relevant zijn voor de naleving van de code. Het (nuts)bedrijf/de opdrachtgever bezorgt de gevraagde informatie ten laatste op de eerstvolgende werkdag aan de contactpersoon van de gemeente.

De uitnodigingen voor de coördinatievergaderingen, de werfvergaderingen, de plaatsbeschrijving, de voorlopige en de definitieve oplevering worden gericht aan de

contactpersoon van de gemeente. De contactpersoon van de gemeente kan zich laten vervangen.

De gemeente bezorgt aan elke opdrachtgever die werken in het openbaar domein vraagt* of meldt, de contactgegevens van een of meerdere contactpersonen, ten laatste voor de start van de werken.

Als de gemeente tijdens de uitvoering van het werk een andere contactpersoon aanduidt, dan meldt ze dit schriftelijk aan het nutsbedrijf/de opdrachtgever.

9 Toezichter en/of contactpersoon van de opdrachtgever

De coördinatie van de werken zelf en het toezicht op de werken is de taak van de opdrachtgevers van de werken.

Zowel de opdrachtgever van de werken zelf als zijn aangestelde, zijn opvolger en de uitvoerder van de werken moeten de bepalingen van deze code naleven.

De opdrachtgever van de werken neemt de naleving van de code mee op in de opdracht van de uitvoerder van de werken; hij controleert en dwingt af dat die de code naleeft.

De opdrachtgever voert controle en toezicht uit op de werken bij middel van een toezichter onafhankelijk van de aannemer, bij voorkeur een vertegenwoordiger van de eigen organisatie.

De opdrachtgever duidt een toezichter aan, die voldoende gekwalificeerd is voor de opvolging en de uitvoering van de werken. Deze toezichter is steeds bereikbaar voor de contactpersoon van de gemeente tijdens de kantooruren. Na de kantooruren moet een nummer ter beschikking te zijn, waar steeds iemand te bereiken is bij defect of ongeval. De opdrachtgever zorgt ervoor dat de toezichter zowel mondeling als schriftelijk het Nederlands beheerst.

Als verscheidene opdrachtgevers werken in synergie (inclusief overkoppelingen) uitvoeren, dan stellen zij samen één contactpersoon aan, onafhankelijk van de aannemer.

Ook voor de uitvoering van werken van categorie 3 en dringende werken duidt de opdrachtgever een voldoende gekwalificeerde toezichter en/of een verantwoordelijke contactpersoon aan voor de gemeente.

Als de opdrachtgever tijdens de uitvoering van het werk een andere toezichter aanstelt voor het werk, dan meldt hij dit vooraf schriftelijk aan de contactpersoon van de gemeente.

Als de gemeente een tekort aan toezicht en controle vaststelt, dan contacteert zij de opdrachtgever en wordt hiervoor in consensus met de opdrachtgever een oplossing gezocht. Meetbare doelen en vaste evaluatiemomenten in lijn met de afspraken in de code kunnen hiervoor afgesproken worden.

Mogelijke gevolgen van slecht toezicht die zich voordoen (bijvoorbeeld slecht herstel, gebrek aan opvolging, melding, ...) kan de gemeente sanctioneren volgens de bepalingen in deze code.

Afdeling 2 – Planning, coördinatie en studie van de werken

10 Meerjarenplanning

Bij de opmaak van hun meerjarenplanning engageren de gemeenten en opdrachtgevers van werken in het openbaar domein zich om informatie, van zodra bekend, uit te wisselen met de

betrokken partijen om, daar waar dit wenselijk is, de meerjarenplanning en de budgetten zoveel als mogelijk op elkaar af te stemmen.

Zij geven concrete projecten die men reeds kan aanduiden op kaart en die gebudgetteerd worden in de meerjarenplanning, bij voorkeur in in de GIPOD tool meerjarenplanning.

Bij de opmaak van de gemeentelijke meerjarenplanning (het eerste jaar van de gemeentelijke legislatuur) organiseert de gemeente hiertoe minstens één overlegmoment met de betrokken opdrachtgevers van werken in het openbaar domein. Dit kan door de meerjarenplanning als agendapunt op te nemen in de reeds geplande jaarlijkse overlegmomenten met de verschillende partners of door er een concreet overleg voor te organiseren. Wie betrokken is, kan in eerste instantie gedetecteerd worden via GIPOD en KLIP. Ook alle wegbeheerders en openbare vervoersmaatschappijen en de politiediensten kunnen worden uitgenodigd. De betrokken opdrachtgevers delen de hen bekende gegevens inzake de door hen reeds geplande projecten mee.

11 Jaarplanning van werken met het (nuts)bedrijf als opdrachtgever

Het (nuts)bedrijf / de opdrachtgever, die werken plant op het openbaar domein, bezorgt jaarlijks haar jaarplanning voor het volgende jaar aan de gemeente. Het moment waarop dit gebeurt wordt bilateraal afgestemd. Het (nuts)bedrijf / de opdrachtgever geeft deze jaarplanning bij voorkeur in in GIPOD. Deze jaarplanning is een niet-limitatieve lijst.

Deze jaarplanning wordt besproken op een eerstvolgend overlegmoment. Bij wijzigingen bezorgt het (nuts)bedrijf / de opdrachtgever de nieuwe planning onmiddellijk aan de gemeente (bij voorkeur via GIPOD); het wordt op het eerstvolgend overlegmoment besproken.

12 Jaarplanning van werken met de gemeente als opdrachtgever

Na goedkeuring van het budget met de jaarlijkse investeringen, informeert de gemeente de nutsbedrijven hierover. Deze jaarplanning is een niet-limitatieve lijst. Op het eerstvolgende overlegmoment, hetzij over de jaarplanning hetzij over een concreet project, wordt deze informatie meegenomen. De nutsbedrijven controleren dan de noodzaak van vervanging of uitbreiding van hun netten.

De gemeente houdt minstens eenmaal per jaar een coördinatievergadering; dit kan een specifieke vergadering zijn of een agendapunt op een vergadering waarop alle betrokkenen aanwezig zijn. Hierop nodigt de gemeente minstens alle leidingbeheerders die zich in KLIP en GIPOD geregistreerd hebben voor het grondgebied van de gemeente. Ook alle wegbeheerders, openbare vervoersmaatschappijen en politiediensten kunnen worden uitgenodigd. De vergadering heeft tot doel alle op middellange en lange termijn geplande infrastructuurwerken en tevens geplande nutswerken op gemeentelijk openbaar domein te coördineren.

13 Coördinatie en studie van een werk

13.1 Toepassingsgebied

De artikels 13 t.e.m. 16 over de coördinatie en studie van een werk gelden voor werken van categorie 1 en voor de specifieke werken die een coördinatie vereisen.

13.2 Algemeen : coördinatie en synergie

Voor elk werk gaat de initiatiefnemer (een opdrachtgever van werken in het openbaar domein of de gemeente) na of er betrokken partners zijn die willen meegaan in het werk. Als dit zo is, dan brengt zij het werk in coördinatie of in synergie

De betrokken partners die de initiatiefnemer moet uitnodigen op coördinatievergaderingen voor een werk, zijn:

1. alle partners die naar boven komen na het raadplegen van KLIP voor de werkzone van het project
2. alle partners die positief reageren op een synergie-aanvraag via GIPOD
3. in elk geval de domeinbeheerder

Voor elk werk van categorie 1 geeft de initiatiefnemer in het GIPOD een synergie-aanvraag in, ten laatste twee maanden voor de geplande aanvang van het werk. (artikel 11 § 1 GIPOD-decreet). Voor de toepassing van artikel 11 § 3 van het GIPOD decreet beschouwt deze code een termijn van tien werkdagen als een minimum om op een redelijke manier te kunnen antwoorden op een synergie-aanvraag en dit onder voorbehoud van definitieve goedkeuring en verdere planning. De uitzonderingen waarvoor de initiatiefnemer voor het werk van categorie 1 geen synergie-aanvraag moet ingeven in GIPOD (bijvoorbeeld omdat er reeds een coördinatievergadering werd georganiseerd voor deze werken) staan beschreven in artikel 11 § 2 van het GIPOD decreet.

Ook voor een coördinatie-aanvraag beschouwt deze code een termijn van tien werkdagen als een minimum om op een redelijke manier te kunnen antwoorden.

Als er geen betrokken partners zijn of er reageert geen enkele partner op de coördinatie-aanvraag of op de synergie-aanvraag, dan is er geen verdere coördinatie en dan geldt de sperperiode automatisch (art. 5.1).

Synergie-aanvraag en bewijs van overleg of agendering van een project op een coördinatievergadering, gelden als bewijs van coördinatie.

Als de werken langdurig uitgesteld worden, dan is het aangewezen een nieuwe synergie-aanvraag te lanceren of een nieuwe coördinatievergadering te beleggen.

Een KLIP-aanvraag voor de werkzone van het project wordt uitgevoerd bij aanvang van de studie (fase voorontwerp) voor het werk.

13.3 Gemeente gaat mee voor bovenbouw bij louter nutswerk

Bij een synergiewerk van louter nutsleidingen kan de gemeente ook nog in het kader van de vraag* voor het werk beslissen om mee te gaan in de opwaardering van de bovenbouw van dit nutswerk. Dit onder voorwaarde dat klantaansluitingen binnen de wettelijk vastgelegde termijnen kunnen uitgevoerd worden en dat de opdrachtgever en de gemeente bij mogelijke vertragingen in overleg gaan.

Als de gemeente meegaat met de bovenbouw, dan geldt de sperperiode van 5 jaar i.p.v. 2 jaar op voorwaarde dat de synergie-aanvraag opnieuw gelanceerd wordt. (art. 5.1)

Als een nieuwe synergie-aanvraag wordt gelanceerd, dan gebeurt dit in onderling overleg en bij voorkeur door de gemeente. Hierdoor wordt geen uitspraak gedaan over het pilotschap (in GIPOD kan pilotschap overgedragen worden).

Als de gemeente reeds reageerde op een synergie-aanvraag van een opdrachtgever, dan, moet in onderling overleg een nieuwe synergie-aanvraag gelanceerd worden.

13.4 Werken in één sleuf

Het (nuts)bedrijf / de opdrachtgever verbindt er zich toe, waar technisch mogelijk, de nodige (nuts)leidingen samen met andere (nuts)bedrijven aan te leggen in één sleuf.

leidingeninfrastructuur, dan kan er beslist worden om onmiddellijk na de eerste coördinatievergadering voorontwerp proefsleuven te laten uitvoeren op kritische locaties voor het ontwerp.

De kosten voor de uitvoering van proefsleuven zijn voorwerp van verdere onderhandelingen tussen de gemeenten en de nutsbedrijven.

Tijdens de studiefase (voorontwerp) van het werk wordt nagegaan of er buiten dienst gestelde kabels, leidingen en installaties aanwezig zijn. De betrokken kabel- en leidingbeheerder voorziet om alle bij de studiefase gekende definitief buiten dienst gestelde kabels, leidingen en installaties te verwijderen die door de werkzaamheden zichtbaar worden in een gegraven sleuf of ander grondwerk van de geplande werken van de bouwheer/opdrachtgever. Tijdens de uitvoering van de werken wordt nagegaan of de verwijdering effectief kan plaatsvinden. Deze alinea geldt ook voor werken van categorie 2.

Op basis van de uitgewisselde informatie en rekening houdend met de andere impact hebbende factoren en beperkingen, streeft de gemeente in haar project ernaar dat nutsleidingen zo min mogelijk moeten worden aangepast of verplaatst.

Er wordt afgesproken wie de bewoners van de huizen en alle betrokken aangelanden in de zone van de werken informeert over de geplande werken en wanneer dit gebeurt. Er wordt daarbij eveneens gevraagd dat de personen of bedrijven die een nieuwe aansluiting, een uitbreiding en/of verzwaring van hun installaties (elektriciteit, telecommunicatie, gas, water e.a.) hebben gepland, dit kenbaar willen maken, zodat gepaste maatregelen kunnen worden genomen gelet op de sperperiode.

Tenzij anders geldende wetgeving of anders geregeld, vallen de kosten van het verplaatsen van de (nuts)leidingen en hun toebehoren ten laste van de (nuts)bedrijven.

Na onderzoek en overleg zal de gemeente de verplaatsingsbevelen geven.

Op basis van de uitgewisselde informatie en de gemaakte afspraken op de coördinatievergadering voorontwerp, houdt het nutsbedrijf hiermee rekening in de programmatie van zijn werken.

In deze fase worden afspraken gemaakt over de veiligheidscoördinatie.

(Voor)ontwerpdossiers mogen pas ter goedkeuring worden voorgelegd i.k.v. subsidies na de eerste coördinatievergadering voorontwerp.

15.3 Coördinatievergadering over de opmaak van het ontwerp en over de opmaak van het uitvoeringsdossier

Voor beperkte infrastructuurwerken kan de gemeente beslissen om de CV voorontwerp en de CV ontwerp te herleiden tot één coördinatievergadering. Dit gebeurt in overleg met alle partners. Voor complexe infrastructuurwerken kan de gemeente beslissen om meerdere coördinatievergaderingen te laten doorgaan.

Bij de CV ontwerp wordt de impact van de infrastructuurwerken op deze van de nutsleidingen in detail behandeld, aan de hand van gedetailleerde plannen en de informatie van de proefsleuven en wordt de door het nutsbedrijf uit te voeren aanpassingswerken besproken. De gemeente verstrekt op deze vergadering de informatie over de verwachte timing en het verloop van het project zodat beide partijen hun timing op elkaar kunnen afstemmen. De nutsbedrijven bezorgen aansluitend aan deze vergadering aan de gemeente de plannen met de door hen uit te voeren werken.

In de aanbesteding wordt opgenomen welke buiten dienst gestelde leidingen moeten worden verwijderd door de aannemer van de gemeente (bouwheer) en welke door de aannemer van de kabel- en leidingbeheerders. Een leiding mag alleen geknipt en verwijderd worden in opdracht en op kosten van de kabel- en leidingbeheerder.

Het nutsbedrijf neemt de met de gemeente afgesproken procedure en timing inzake de uit te voeren aanpassings- en verplaatsingswerken op in zijn werkprogramma, onderneemt hiervoor alle noodzakelijke acties en legt alle noodzakelijke middelen vast.

De gemeente, nutsbedrijven en derde opdrachtgevers gunnen hun werk op basis van de gemaakte afspraken en houden elkaar hiervan op de hoogte.

15.4 Coördinatievergadering over de uitvoering met aannemer

Na gunning van haar werken en vóór de aanvang van de infrastructuurwerken van de gemeente, belegt de gemeente een coördinatievergadering met het nutsbedrijf en de aannemers van de infrastructuur- en nutswerken. Op deze vergadering worden in detail de aard, de fasering, de timing en eventuele sancties bij het niet naleven van de afspraken (volgens afdeling 4) van de uit te voeren aanpassings- en verplaatsingswerken aan de nutsleidingen besproken en vastgelegd.

Ten laatste tijdens deze vergadering delen de nutsbedrijven aan de gemeente/bouwheer mee wie de piloot is voor de nutswerken in synergie en wie de contactpersoon voor de piloot is.

In deze vergadering worden de afspraken gemaakt voor het uitvoeren van de plaatsbeschrijving van het gemeentelijke patrimonium.

De gemeente, het nutsbedrijf en/of derde opdrachtgever geeft een wijziging onmiddellijk door aan alle partijen en bevestigt dit schriftelijk. Indien nodig overleggen de partijen hierover.

16 Coördinatie en studie van een gecombineerd werk met een andere instantie dan de gemeente als (mede)opdrachtgever

Bij werken andere dan nutswerken met een andere instantie dan de gemeente als (mede)opdrachtgever (De Lijn, Aquafin, rioolbeheerder, ...) wordt een van de instanties aangesteld als bouwheer. In regel trekt de bouwheer de coördinatie en studie. Art. 15 is van toepassing waarbij de vermelding "de gemeente" moet vervangen worden door bouwheer. Tenzij anders geldende afspraken werden gemaakt.

De nutsbedrijven worden in kennis gesteld van bepalingen in de samenwerkingsovereenkomst die hierop zouden afwijken.

Afdeling 3 – Vraag* voor werken, algemene toelating voor werken en melding van werken

17 Vraag* voor werken

Vooraleer onderstaande werken uit te voeren op het openbaar domein of aan gemeentelijke infrastructuur legt het nutsbedrijf de uitvoering van de werken voor aan de gemeente:

- Categorie 1 (inclusief overkoppelingen)
- Categorie 2 (inclusief overkoppelingen)
- Specifiek werk

De inhoud van de vraag* is beschreven in art. 19.

Er bestaan 2 systemen om een vraag* in te dienen: 1) 'gebundelde digitale vraag*' of 2) 'individuele vraag*'. Elke gemeente kiest één van beide systemen

Het systeem van de 'gebundelde digitale vraag*' kan ingaan voor steden en gemeenten die voor dit systeem kiezen.

17.1 Gebundelde digitale vraag*

De opdrachtgever dient de vraag* digitaal (bijvoorbeeld per mail) in ten vroegste na het verstrijken van de antwoordtermijn (tien werkdagen – art.13.2) voor de synergie-aanvraag in GIPOD.

Als er andere opdrachtgevers positief reageerden op de synergie-aanvraag, dan dienen de opdrachtgevers de vraag* digitaal en gebundeld in. De verschillende vragen* van elke opdrachtgever in het synergiewerk worden in één bundel aan de gemeente overgemaakt.

De gemeente antwoordt*** ten laatste binnen 6 weken vanaf de dag waarop de vraag* werd ingediend. Als de gemeente mee investeert en budgetten moet voorzien of de gemeente moet om andere redenen (volgens het gemeentedecreet) een beslissing voorleggen aan de gemeenteraad, dan kan ze deze termijn verlengen. Ze houdt hierbij rekening met de wettelijke termijnen en ze meldt dit binnen de 6 weken.

De gemeente geeft op een gebundelde vraag* een antwoord*** dat ze bezorgt aan elke opdrachtgever die meegaat in het synergie-werk.

Als na het verstrijken van die termijn geen antwoord*** gegeven is, dan neemt de aanvrager contact op met de gemeente om in onderling overleg te beslissen over de startdatum**.

Voor de klantaanvragen waarvoor het nutsbedrijf een wettelijke termijn (art. III.3.3.23 TRDG en III.3.3.29 TRDE) of urgentie inroept in haar vraag*, houdt de gemeente de beoordelingsperiode zo kort mogelijk.

17.2 Individuele vraag*

Elke opdrachtgever dient de vraag* digitaal (of op papier als de gemeente dit vraagt) in zonder te wachten op het resultaat van de synergie-aanvraag.

De gemeente antwoordt*** ten laatste binnen 2 maanden vanaf de dag waarop de vraag* werd ingediend. Als de gemeente mee investeert en budgetten moet voorzien of de gemeente moet om andere redenen (volgens het gemeentedecreet) een beslissing voorleggen aan de gemeenteraad, dan kan ze deze termijn verlengen. Ze houdt hierbij rekening met de wettelijke termijnen en ze meldt dit binnen de 6 weken.

Als na het verstrijken van die termijn geen antwoord*** gegeven is, dan neemt de aanvrager contact op met de gemeente om in onderling overleg te beslissen over de startdatum**.

Voor de klantaanvragen waarvoor het nutsbedrijf een wettelijke termijn (art. III.3.3.23 TRDG en III.3.3.29 TRDE) of urgentie inroept in haar vraag*, houdt de gemeente de beoordelingsperiode zo kort mogelijk.

17.3 Afspraken die gelden voor beide systemen om vragen* voor werken in te dienen

Bij onvolledige vragen* (niet alles is ingediend zoals beschreven in art. 19) meldt de gemeente dit zo snel mogelijk (streeftermijn is 2 weken). De beoordelingstermijn start pas als de vraag* vervolledigd is.

In haar antwoord*** vermeldt de gemeente de coördinaten van haar contactpersoon en kan de gemeente onder meer opnemen:

1. Een beoordeling of het werk al dan niet in een sperperiode valt en of het dus al dan niet mag uitgevoerd worden (volgens art. 5)
2. Een tijdsvenster voor de uitvoering van de werken. Dit tijdsvenster en het tijdsvenster in de signalisatievergunning (zodra gekend) worden op elkaar afgestemd.
3. Bijzondere voorwaarden voor de uitvoering van de werken voor zover bijzondere omstandigheden dit vereisen.
4. Een tijdelijk verbod voor uitvoering van werken indien de uitvoering van het werk wordt gevraagd in een periode of zone van de lijst die de gemeente hiervoor jaarlijks opmaakt (art. 23). Alle antwoorden*** op de vraag* voor werken zijn onder voorbehoud van andere werken of periodes of zones op deze lijst.
5. Afspraken rond de fasering van de werken
6. specifieke voorwaarden inzake start van de werken
7. afspraken over het al dan niet gelijktijdig werken aan één of beide zijden (pare en onpare zijde) van de straat
8. Voorwaarden over herstel over de volledige breedte indien dit vereist is volgens het SB 250 of in het geval van werken in de sperperiode van 5 jaar (art 37.1).
9. specifieke voorwaarden voor (tijdelijk) herstel als een specifieke situatie dit vereist
10. In het geval van bestaande specifieke materialen: afspraken over gespecialiseerd herstel
11. specifieke technische bepalingen voortbouwend op het SB 250 als een specifieke situatie dit vereist (art. 3 en art 37.1)
12. specifieke 'minder hinder' voorwaarden en voorwaarden inzake toegankelijkheid, voor zover gemotiveerd door specifieke omstandigheden (art. 34.1)
13. specifieke voorwaarden naar communicatie in overleg (zie art 26)
14. de afspraak om uitgenodigd te worden op de werfvergaderingen van een werk

De werken moeten starten binnen een jaar na een positief antwoord***. Zo niet moet het nutsbedrijf binnen het eerste jaar een verlenging vragen* of een nieuwe vraag* indienen.

Het nutsbedrijf meldt iedere wijziging t.o.v. de oorspronkelijke vraag* aan de gemeente. De gemeente kan verplichten dat het nutsbedrijf een nieuwe vraag* moet indienen.

18 Algemene toelating voor en melding van werken

18.1 Algemene toelating voor werken ****

Om werken categorie 3 of dringende werken te mogen uitvoeren op het openbaar domein, beschikt het nutsbedrijf over een algemene toelating**** voor dergelijke werken van de gemeente.

Voor categorie 3 werken met verkeershinder is naast de algemene toelating**** ook een signalisatievergunning nodig (art. 21).

Bij de eerste aanvraag van een algemene toelating**** beslist de gemeente binnen de twee maanden vanaf de dag waarop de algemene toelating**** werd aangevraagd. Als de gemeente na het verstrijken van die termijn geen beslissing neemt, dan geldt haar stilzwijgen als goedkeuring.

De algemene toelating**** wordt vervolgens eenmaal per jaar (indien de gemeente of het nutsbedrijf dit wenst) met elk nutsbedrijf besproken.

In de algemene toelating**** kan de gemeente o.a.:

1. aangeven voor welke specifieke materialen er voorafgaand aan de werken afspraken moeten gemaakt worden over gespecialiseerd herstel.
2. opgeven op welke locatie er structureel op bepaalde vaste dagen geen werken mogen uitgevoerd worden (art. 23). De gemeente verwijst hiervoor ook naar de aanduidingen hiervan in GIPOD.
3. afspraken opnemen over de uren waarbinnen niet-dringende werken categorie 3, mogen worden uitgevoerd (art. 29)
4. Specifieke afspraken opnemen over eventuele manuele boringen (verbod, aanvraag, ...)

Als het nutsbedrijf niet conform de code werkt dan kan de gemeente beslissen dat het nutsbedrijf dan voor elk individueel werk (ook voor werken categorie 3) een vraag* moet indienen volgens art. 17 voor werken van categorie 1 en 2. Het nutsbedrijf kan hierover een overleg aanvragen met de gemeente. Na overleg met de gemeente met positieve uitkomst kan het nutsbedrijf opnieuw werken zonder voor werken van categorie 3 een vraag* in te dienen.

18.2 Melding van werken die onder de algemene toelating vallen

Voor de melding van een werk bezorgt het nutsbedrijf aan de gemeente de informatie zoals opgelijst in het meldingsblad voor de start van een werk (art. 25).

Bij werken categorie 3 (dit kan ook in een groenzone zijn) of bij dringende werken gebeurt dit ten laatste op de eerstvolgende werkdag na de start van het werk. Voor opdrachtgevers die reeds beschikken over een systeem in real time gebeurt de melding ten laatste op het moment van de start van het werk.

19 Inhoud van de vraag* voor werken

19.1 Categorie 1 en specifieke werken

De vraag* voor werken van categorie 1 en voor specifieke werken omvat:

- de gegevens vermeld in GIPOD:
  - nummer van de synergie-aanvraag in GIPOD en link indien digitaal
  - Projectnaam
  - object ID van het project in GIPOD
  - het uniek referentienummer van het project in GIPOD
  - Naam aanvragend (nuts)bedrijf / opdrachtgever en van de partners die meegaan in het synergie-werk
  - Verantwoordelijke bouwheer (indien gecombineerd werk) of verantwoordelijke piloot indien synergie van louter nutswerken;
  - Contactpersoon van het (nuts)bedrijf / de piloot (indien synergie van louter nutswerk) en zijn/haar coördinaten (naam, adres, telefoonnummer en GSM nummer, e-mail adres);
  - inschatting van de mogelijke verkeershinder ingevolge de werken (zie tabblad GIPOD)
  - De omschrijving van het werk (wat voor soort werk o.a. ook klantaansluitingen)
  - de vermoedelijke aanvangsdatum, de planning en de vermoedelijke duur van de werken in kalenderdagen
  - een situeringsplan op schaal 1/5000 of 1/10.000 met duidelijk zichtbaar:

- grafische aanduiding van de volledige werkzone;
- of de werken plaatsvinden aan de pare, onpare, beide kant(en) of geen voorkeur;
- vanaf 2 plannen geldt het situeringsplan als overzichtsplan en worden de verschillende delen daarop aangeduid;
- de uitvoeringsplannen (op basis van GRB – indien beschikbaar):
  - een leesbaar en digitaal (zodra mogelijk en gevraagd) grondplan van de sleuf op schaal 1/1000 of 1/500 of 1/250 met aanduiding van de nieuwe toestand en de leidingen die buiten dienst worden genomen en de definitief buiten dienst gestelde leidingen die zullen verwijderd worden - de diepteligging van de nieuwe leidingen, de detailtekeningen van de bezoekkamers en de aanduidingen van alle boringen en afwijkingen t.o.v. de vaste diepte en dekking;
  - een dwarsprofiel waar relevant op schaal 1/50 of 1/100;
  - op de uitvoeringsplannen zijn onderstaande zaken (zoals opgenomen in het GRB) duidelijk aangeduid:
    - het tracé met alle straten, straatnamen en de huisnummers waartussen de werken zullen uitgevoerd worden;
    - alle andere ingrepen buiten de sleufwerken
    - kadaster percelen, gebouwen
    - plaats van de werken duidelijk leesbaar op het plan of vermeld op het plan (voetpad, fietspad, rijweg, parkeerstrook, berm) en voldoende motivatie in geval van werken in de rijweg (eventueel proefsleuf, KLIP/KLIM, foto, ...)
    - legende op alle plannen
    - het nutsbedrijf duidt op de uitvoeringsplannen aan of groenzones of aangelegd groen moeten opengemaakt te worden en/of struiken of bomen moeten worden verwijderd ten gevolge van de werken.
- indien gevraagd: foto's of schetsen bij de plaatsing van bovengrondse kasten;
- Het verslag van de synergiebespreking (indien beschikbaar) gehouden op initiatief van de maatschappij die werken wenst uit te voeren;
- indien uitzondering op werken in één sleuf: motivatie
- Bij urgentie: motivatie
- Fasering werken indien van toepassing en voor zover reeds gekend, per fase:
  - afstand en omschrijving werken,
  - duurtijd

19.2 Categorie 2

De vraag* voor werken van categorie 2 omvat:

- Projectnaam
- object ID van het project in GIPOD (zodra ingegeven in GIPOD)
- het uniek referentienummer van het project in GIPOD (zodra ingegeven in GIPOD)
- Naam aanvragend (nuts)bedrijf/opdrachtgever

- Contactpersoon van het (nuts)bedrijf en zijn/haar coördinaten (naam, adres, telefoonnummer en GSM nummer, e-mail adres),
- inschatting van de mogelijke verkeershinder ingevolge de werken
- De omschrijving van het werk (wat voor soort werk o.a. ook klantaansluitingen)
- de vermoedelijke aanvangsdatum, de planning en de vermoedelijke duur van de werken in kalenderdagen
- een situeringsplan op schaal 1/5000 of 1/10.000 met duidelijk zichtbaar:
  - grafische aanduiding van de volledige werkzone;
  - of de werken plaatsvinden aan de pare, onpare, beide kant(en) of geen voorkeur
  - vanaf 2 plannen geldt het situeringsplan als overzichtsplanning en worden de verschillende delen daarop aangeduid;
- de uitvoeringsplannen (op basis van GRB – indien beschikbaar):
  - een leesbaar en digitaal (zodra mogelijk en gevraagd) grondplan van de sleuf op schaal 1/1000 of 1/500 of 1/250 met aanduiding van de nieuwe toestand en de leidingen die buiten dienst worden genomen en de reeds definitief buiten dienst gestelde leidingen die zullen verwijderd worden. - de diepteligging van de nieuwe leidingen, de detailtekeningen van de bezoekkamers en de aanduidingen van alle boringen en afwijkingen t.o.v. de vaste diepte en dekking;
  - een dwarsprofiel waar relevant op schaal 1/50 of 1/100;
  - op de uitvoeringsplannen zijn onderstaande zaken (zoals opgenomen in het GRB) duidelijk aangeduid:
    - het tracé met alle straten, straatnamen en de huisnummers waartussen de werken zullen uitgevoerd worden;
    - alle andere ingrepen buiten de sleufwerken
    - kadaster percelen, gebouwen
    - plaats van de werken duidelijk leesbaar op het plan of vermeld op het plan (voetpad, fietspad, rijweg, parkeerstrook, berm) en voldoende motivatie in geval van werken in de rijweg (eventueel proefsleuf, KLIP/KLIM, foto, ...);
    - legende op alle plannen;
- foto's of schetsen bij de plaatsing van bovengrondse kasten kunnen gevraagd worden;
- het nutsbedrijf duidt op de uitvoeringsplannen aan of groenzones/aangelegd groen moeten opengemaakt te worden of struiken of bomen moeten worden verwijderd ten gevolge van de werken;
- Bij urgentie: motivatie.

20 Sancties bij werken zonder geldige vraag* of melding of zonder signalisatievergunning (waar dit nodig was)

1. Bij werken in de sperperiode of in specifieke materialen die slecht hersteld zijn:
  - zonder positief antwoord*** op de vraag* of
  - zonder melding of

- met melding maar onterecht uitgevoerd in de sperperiode of
  - zonder geldige signalisatievergunning (art. 21):
waar dit volgens deze code vereist is, kan de gemeente:
    - a. het werk (laten) stilleggen
    - b. onmiddellijk ambtshalve (laten) herstellen.
2. Bij andere werken:
- zonder positief antwoord*** op de vraag* (art. 17.3);
  - of zonder in overleg met de domeinbeheerder afgesproken startdatum (art. 17.1 of art. 17.2);
  - of zonder melding (art. 18);
  - of zonder geldige signalisatievergunning (art. 21):
waar dit volgens deze code vereist is, kan de gemeente na ingebrekestelling van nutsbedrijf of opdrachtgever:
    - a. het werk (laten) stilleggen.
    - b. de opdrachtgever verplichten om te herstellen (art. 37) en bepaalt hiervoor een redelijke termijn;
    - c. Als de opdrachtgever niet herstelde binnen de opgelegde termijn of als de opdrachtgever slecht herstelde, dan laat de gemeente ambtshalve het herstel uitvoeren door een aannemer aangesteld door de gemeente.
3. In beide gevallen van ambtshalve herstel:
- meldt de gemeente dit aan de opdrachtgever en stuurt bewijsmateriaal mee met duidelijke foto's;
  - kan de gemeente haar gemaakte kosten (inclusief administratieve en personeelskosten) verhalen op de opdrachtgever.

Afdeling 4 – Begin en uitvoering van de werken

21 (Aanvraag) Signalisatie van werken

De aannemer van het nutsbedrijf / de opdrachtgever legt zijn signalisatieplan (met omleningen indien van toepassing) ter goedkeuring voor bij de politie van de gemeente of de gemeente. De gemeente/politie antwoordt binnen de maand nadat de signalisatie-aanvraag werd ingediend in het geval van werken van categorie 1 en 2 en specifieke werken (met uitzondering van klantaansluitingen). In het geval van categorie 3 werken met verkeershinder en in het geval van klantaansluitingen antwoordt de gemeente binnen de vijf werkdagen nadat de signalisatie-aanvraag werd ingediend.

De signalisatie aanvraag mag parallel ingediend worden met de vraag* voor het werk. Voor signalisatieaanvragen waarvoor de urgentie wordt vermeld in de vraag*, houdt de gemeente de beoordelingsperiode zo kort mogelijk.

De aanvraag vermeldt o.a. ook:

- De naam van de opdrachtgever
- Het dossiernummer van de opdrachtgever
- de naam van de verantwoordelijke voor de aangebrachte signalisatie; een telefoonnummer dat 24 uur op 24 en 7 dagen op 7 bereikbaar is
- De aannemer en zijn/haar werfleider en hun coördinaten (naam, adres, telefoonnummer en/of GSM nummer).
- de werfzone op plan met aanduiding van de laad- en loszones (in het geval van werken van categorie 1 en 2 en specifieke werken)
- de aanduiding van de stapelruimte op plan (in het geval van werken van categorie 1 en 2 en specifieke werken)
- voorstel van afspraken met de relevante diensten als de huisvuilophaling, het openbaar vervoer of de noodhulp niet meer kan verzekerd worden door de omvang of door de aard van de werken
- hoe de signalisatie rekening houdt met het STOP-beginsel (art. 4, al. 2, 1° Mobiliteitsdecreet) en voldoende duidelijk is voor de zwakke weggebruikers
- omleidingssignalisatie indien van toepassing. De aanvraag doet hiervoor een voorstel.
- Voorstel van startdatum en duur van de werken

In de signalisatievergunning voor werken kan de gemeente onder meer opnemen:

- specifieke 'minder hinder' voorwaarden en voorwaarden inzake toegankelijkheid, voor zover gemotiveerd door specifieke omstandigheden,
- Een tijdsvenster voor de uitvoering van werken. Dit tijdsvenster en het tijdsvenster in het antwoord*** op de vraag* (van zodra gekend) worden op elkaar afgestemd.
- Bijzondere voorwaarden voor de uitvoering van de werken.

De werken mogen pas starten nadat de nodige signalisatie is aangebracht volgens een goedgekeurd signalisatieplan en nadat andere vereiste goedkeuringen (antwoord*** op vraag* voor werken (art. 17), ...) en meldingen zijn gebeurd.

De signalisatievergunningverlener (of de contactpersoon van de gemeente na overleg met de vergunningverlener) kan bijkomende richtlijnen geven omwille van de veiligheid of mobiliteit. Zij bezorgt deze schriftelijk aan de aannemer (en in voorkomend geval aan de vergunningverlener) en de aannemer past de signalisatie onmiddellijk aan.

Tijdens de duur van de werken zorgt het nutsbedrijf / de opdrachtgever ervoor dat het aanspreekpunt werfsignalisatie, met naam en telefoonnummer, als "verantwoordelijke werfsignalisatie" voorbij het werk vermeld wordt in het geel op een bord met zwarte achtergrond (M.B. 07.05.1999 betreffende het signaleren van werken en verkeersbelemmeringen op de openbare weg).

Als deze signalisatie ontbreekt of niet conform de signalisatievergunning of bijkomende richtlijnen werd aangebracht, dan meldt de gemeente of de politie dit aan de verantwoordelijke voor de signalisatie. Deze plaats of corrigeert de signalisatie zo spoedig mogelijk, en uiterlijk binnen 1 u (zoals bepaald in het SB 250) als de veiligheid in het gedrang is, of binnen 24 u in andere gevallen na de melding door de gemeente of de politie. Als dit na 1 uur, respectievelijk 24 uur niet in orde werd gebracht, dan kan de gemeente of de politie de ontbrekende signalisatie ambtshalve plaatsen/verwijderen (eventueel door een gespecialiseerd bedrijf). Bij acute veiligheidsproblemen kan de gemeente ook onmiddellijk ambtshalve optreden.

Als de gemeente ambtshalve optreedt, dan zorgt ze voor duidelijk beeldmateriaal (foto's) als bewijs en kan ze de kosten (inclusief administratieve en personeelskosten) verhalen op het nutsbedrijf of de opdrachtgever.

22 Jaarvergunning voor signalisatie

Om werken categorie 3 zonder verkeershinder of dringende werken te mogen uitvoeren op het openbaar domein, beschikt de uitvoerder van die werken over een jaarvergunning signalisatie. De jaarvergunning signalisatie van een nutsbedrijf geldt alleen voor eigen uitvoerend personeel en niet voor haar aannemers.

De aannemer of het nutsbedrijf kan een jaarvergunning signalisatie op elk moment aanvragen.

De gemeente of de politie beslist hierover binnen de maand vanaf de dag waarop de jaarvergunning signalisatie werd aangevraagd.

Een jaarvergunning signalisatie van een nutsbedrijf wordt eenmaal per jaar besproken.

Een aannemer moet elk jaar een nieuwe jaarvergunning signalisatie aanvragen. Deze loopt vanaf het moment van goedkeuring ervan tot 31 december.

In de jaarvergunning signalisatie kan de gemeente of de politie o.a. aanduiden in welke gevoelige zones (bijvoorbeeld schoolomgevingen, ...) er welke specifieke regels gelden.

Als er niet volgens de geldende regelgeving of de gegeven bijkomende richtlijnen wordt gewerkt, dan kan de gemeente of de politie de jaarvergunning signalisatie beëindigen. Na overleg met de gemeente of de politie kan een uitvoerder een nieuwe jaarvergunning signalisatie aanvragen.

Als een uitvoerder geen jaarvergunning signalisatie heeft, dan moet hij voor elk individueel werk (ook voor werken categorie 3 zonder verkeershinder) een signalatievergunning aanvragen zoals bepaald in art. 21 voor werken van categorie 1 en 2.

23 Tijdelijk verbod voor uitvoering van werken in bepaalde perioden en zones

Behoudens uitdrukkelijke toelating van de gemeente of de politie is het verboden tijdens bepaalde periodes in bepaalde zones werken (met uitzondering van dringende werken) uit te voeren, sleuven en putten open te laten liggen en materialen aan te voeren of te stockeren. Dit kan bijvoorbeeld gaan om evenementen zoals buurtfeesten, markten, speelstraten, foren en dergelijke meer.

Jaarlijks wordt een lijst met data en straten opgemaakt. Deze lijst is niet limitatief en kan in de loop van het jaar aangepast worden. De gemeente geeft deze informatie bij voorkeur in in GIPOD.

Dit tijdelijk verbod geldt niet als de afgebakende periode of zone nog niet gekend was en niet gecommuniceerd werd op het moment van de toekenning van de signalatievergunning of op het moment van de melding van een werk (voor werken die onder de jaarvergunning voor signalisatie vallen). Het beveiligen van de werf (afsluiten sleuven en putten, veilige aanvoer en stockage van materialen, ...) kan de gemeente of de politie wel steeds opleggen.

Bij overtreding van dit tijdelijk verbod kan de gemeente de werken onmiddellijk laten stilleggen en het nutsbedrijf/ de opdrachtgever verplichten om de werfzone te herstellen of te beveiligen. Als dit niet gebeurt binnen de termijn die de gemeente oplegt, dan kan de gemeente dit ambtshalve laten uitvoeren en de kosten (inclusief administratieve en personeelskosten) doorrekenen aan de opdrachtgever/ het nutsbedrijf.

24 Melding van de start van de werken

Bij de melding van de start van de werken van categorie 1 en 2 en specifieke werken , wordt zoveel als mogelijk gebruik gemaakt van GIPOD.

Het nutsbedrijf/ de opdrachtgever (andere dan de gemeente) of zijn/haar aangestelde bezorgt de gemeente, ten laatste vijf werkdagen voor de aanvang van (synergie)werken van categorie 1 of 2 of specifieke werken of een nieuwe fase binnen zo'n werk (indien melding van de start van de fases gevraagd door de gemeente) een ingevuld meldingsblad volgens het model in art. 25. Zodra GIPOD dit toelaat, worden deze gegevens ingegeven in GIPOD.

Als door de omvang of door de aard van de werken de diensten van het openbaar vervoer, de huisvuilinzameling, de noodhulp (de politie, brandweer, ambulance) het risico lopen te worden gehinderd of een wegomlegging noodzakelijk is, dan worden zij eveneens ten laatste vijf werkdagen voor de aanvang van werken van categorie 1 of categorie 2 of specifieke werken of een nieuwe fase binnen zo'n werk, gelijktijdig met het gemeentebestuur verwittigd van de werkelijke begindatum van de werken evenals van de gevolgen hiervan.

Als de start van een werk langer dan 1 week (kalenderdagen) na de gemelde startdatum plaatsvindt, dan zorgt de opdrachtgever ervoor dat de gemeente en de andere diensten aan wie ook de eerste startdatum gemeld werd, verwittigd worden van het uitstel (te bevestigen per e-mail) en van (indien mogelijk) de juiste startdatum. De opdrachtgever zorgt er ook voor dat de bewoners in de directe omgeving van de werken indien mogelijk 48 uur voor de exacte start van het werk opnieuw per brief worden ingelicht over de juiste startdatum. Indien mogelijk wordt relevante signalisatie (bijvoorbeeld parkeerverbod) ook aangepast aan de juiste startdatum.

Bij werken categorie 3 bezorgt het nutsbedrijf/ de opdrachtgever aan de gemeente ten laatste op de eerstvolgende werkdag na de start van het werk digitaal een overzichtslijst van de gestarte werken met de informatie zoals in art. 25 opgelijst. Voor opdrachtgevers die reeds beschikken over een systeem in real time gebeurt de melding ten laatste op het moment van de start van het werk (voor zover de melding in real time technisch mogelijk is)

25 Meldingsblad voor de start van een werk

Naam van het nutsbedrijf (piloot in het geval van nutswerken in synergie):

Adres :

Postnr. + plaats :

E-mail adres :

Telefoon toezichter :

Nummer wachtdienst (24 uur op 24 uur en 7 dagen op 7 bereikbaar)

Plaats van de werken:

Dossiernummer:

Aard van de werken:

Startdatum van de werken:

Vermoedelijk einde van de werken (inclusief herstel):

Per aannemer

Naam van de aannemer

Adres :

Postnr. + plaats :

Contactpersoon :

Telefoon

GSM:

E-mail adres :

Aard van de werken (indien gekend):

Startdatum van de werken (indien gekend):

Einde van de werken (indien gekend):

26 Informatieplicht naar de bewoners

26.1 Algemene principes inzake communicatie met de bewoners

De gemeente en de nutsbedrijven / de opdrachtgevers streven ernaar om de burger, de handeldzaken, de bedrijven, ... tijdig te informeren over de geplande werken via alle beschikbare kanalen zodat deze zich maximaal kunnen voorbereiden op de voorziene hinder.

De opdrachtgever maakt voldoende afspraken over toegankelijkheid en belevingen o.a. met de handelaren.

26.2 Werken van categorie 1 en 2 en specifieke werken

Het nutsbedrijf / de opdrachtgever bezorgt aan de bewoners in de directe omgeving van de werken tenminste 48 uur voor de start van de werken schriftelijk onderstaande informatie:

- Naam van de opdrachtgever(s)
- Beschrijving van de werken (inclusief indien van toepassing: overkoppelingen, informatie (dit mag algemeen zijn) over tijdelijk en definitief herstel)
- Plaats
- Vermoedelijke startdatum
- Uitvoeringstermijn
- Vermoedelijke hinder – standaard beschrijving mag
- Contact van het nutsbedrijf / de opdrachtgever (minstens een telefoonnummer)
- Contact van de werfverantwoordelijke (minstens een telefoonnummer)
- Melding dat het telefoonnummer voor vragen over de werfsignalisatie terug te vinden is op een bord langs de werf
- Fasering van de werken (standaard beschrijving mag)
- De specifieke afspraken met de diensten voor afvalinzameling (indien dit nodig is door de omvang of door de aard van de werken)

Voor aanvang van de werken bezorgt het nutsbedrijf / de opdrachtgever aan de gemeente digitaal een kopie van deze brief .

Een bord aan de werf vermeldt de naam van de opdrachtgever, een telefoonnummer van de opdrachtgever de startdatum, de vermoedelijke einddatum of de uitvoeringstermijn.

Elke opdrachtgever neemt het initiatief voor de informatieverstrekking over haar eigen werken, behalve als tijdens het voorafgaandelijk overleg de gemeente hierover anders oordeelt. Als de

gemeente meer uitgebreide communicatie-initiatieven wenst te nemen, dan gebeurt dit in samenwerking met de nutsbedrijven/ andere opdrachtgevers.

Aanzienlijke verlenging van de duurtijd van de werken of veranderingen in de fasering worden met de gemeente besproken (volgens art. 41) en worden in overleg met de gemeente gemeld aan de inwoners.

26.3 Werken van categorie 3 en dringende werken

Bij elk werk van categorie 3 en dringend werk vermeldt een bord aan de werf de naam van de opdrachtgever, een telefoonnummer van de opdrachtgever, de startdatum, de vermoedelijke einddatum / de uitvoeringstermijn, en dit van bij de start tot en met (voorlopig) herstel van het werk. Ook moet de aannemer ten laatste de dag dat het werk start een kaart bussen bij de bewoners van de panden in de directe omgeving van het werk met:

- Naam van de opdrachtgever
- Beschrijving van het werk (inclusief indien van toepassing: informatie (dit mag algemeen zijn) over tijdelijk en definitief herstel)
- de uitvoeringstermijn
- Contact van het nutsbedrijf / de opdrachtgever (minstens een telefoonnummer)
- Indien van toepassing: melding dat het telefoonnummer voor vragen over de werfsignalisatie terug te vinden is op een bord langs de werf

26.4 Niet naleving informatieplicht

Als de gemeente vaststelt dat de melding van de start van de werken of de schriftelijke informatie aan de bewoners niet gebeurd is of niet tijdig bezorgd is, dan kan ze de start van de werken uitstellen of de werken stilleggen tot de noodzakelijke informatie bezorgd is plus de minimale termijn voor de start van het werk dat de info geleverd moest worden volgens art. 24-26.

Tijdens de stilstand van de werken kan de gemeente minder hinder maatregelen opleggen of deze ambtshalve treffen en de kosten (inclusief administratieve en personeelskosten) verhalen op de opdrachtgever.

De gemeente kan tevens de opdrachtgever aanmanen om de infoborden langs de werf te plaatsen of om de noodzakelijke informatie/melding van de start alsnog te bezorgen.

Als het informeren niet volgens art. 24-26 werd uitgevoerd, dan kan de gemeente deze informatie ambtshalve verstrekken en de kosten (inclusief administratieve en personeelskosten) doorrekenen aan de opdrachtgever.

De opdrachtgever neemt geldstraffen per dag van het niet naleven van de informatieplichten op in haar contracten met de uitvoerders. De opdrachtgever engageert zich om deze geldstraffen toe te passen bij effectieve overtredingen. Op vraag van de gemeente moet de opdrachtgever aantonen dat de geldstraffen zijn toegepast bij effectieve overtredingen.

27 Plaatsbeschrijving

Het nutsbedrijf / de opdrachtgever of zijn aangestelde kan op eigen kosten een plaatsbeschrijving opstellen. De contactpersoon van de gemeente, of een door hem aangeduide vervanger, kan aan de plaatsbeschrijving deelnemen. Het nutsbedrijf of haar aangestelde kan de gemeente uitnodigen voor de plaatsbeschrijving. Als ze de gemeente uitnodigt, dan stuurt ze hiervoor een uitnodiging minstens 1 week op voorhand.

Als een plaatsbeschrijving wordt gemaakt, dan moet deze ten laatste voor aanvang van de werken plaatsvinden.

Voor plaatsbeschrijvingen waarbij de gemeente is uitgenodigd wordt de plaatsbeschrijving en de bijlagen uiterlijk voor de aanvang van de werken aan de contactpersoon van de gemeente overhandigd.

De plaatsbeschrijving bestaat uit een proces-verbaal, voorzien van de nodige foto's (met datumafdruk) of video (op datum), de naam van de opdrachtgever en het dossiernummer. Het beeldmateriaal geeft een duidelijk referentiepunt.

De plaatsbeschrijving is tegensprekelijk als de partijen de kans kregen om hun opmerkingen door te geven wanneer deze plaatsbeschrijving opgesteld wordt en als alle partijen de plaatsbeschrijving ook tekenen.

Als de werken aanvangen zonder dat er voorafgaandelijk een tegensprekelijke plaatsbeschrijving wordt opgesteld of zonder dat er duidelijk beeldmateriaal met datum is dat door alle partners aanvaard wordt als afdoende bewijs, dan wordt ervan uitgegaan dat de werfzone in goede staat verkeerde voor de werken. Voor werken van categorie 3 wordt er in dat geval vanuit gegaan dat de werfzone in dezelfde staat verkeert als het omliggende domein.

28 Algemene bepalingen bij de uitvoering van de werken

De aannemer handelt volgens de gemaakte afspraken op de coördinatievergadering en respecteert alle bepalingen van deze code. Deze bepalingen uit de code worden zoveel als mogelijk afgestemd met de 'Praktische leidraad voor werken in de omgeving van nutsinfrastructuur op het openbare domein in Vlaanderen'.

Uit de meest recente versie van het SB 250 gelden alle relevante bepalingen. Voor zover niet anders afgesproken.

De werken dienen uitgevoerd te worden overeenkomstig alle in het antwoord*** op de vraag* voor een werk gestipuleerde uitvoeringsmodaliteiten en voorwaarden.

Op de werf moet er steeds iemand aanwezig zijn die Nederlands spreekt.

Voor werken categorie 1 is een dagboek van de werken steeds ter inzage op de werf.

De aannemer respecteert de aanwezige infrastructuur (van de nutsbedrijven, van de domeinbeheerder, van derden, ...) en houdt deze intact.

Bestaande rioleringen en nutsleidingen (toezichts)putten en huisaansluitingen blijven intact. Het verleggen of aanpassen ervan is slechts toegelaten mits voorafgaandelijke toelating van de eigenaar en/of beheerder.

Als hij richtingstenen, omkaderingen, straatpotten, straatdeksels en aanduidingspalen ontmoet, dan laat hij die op hun plaats of plaatst ze terug op het juiste niveau of volgens de juiste coördinaten, vermeld op de aanduidingsplaat, indien het voor de uitvoering van de werken noodzakelijk was ze tijdelijk te verwijderen. De omkaderingen (ook onderkaders) en straatpotten worden zodanig geplaatst, dat een normale bediening van de toestellen gewaarborgd is. Ontmoet hij problemen met andere onderdelen van de infrastructuur, dan neemt hij onmiddellijk contact op met het betreffende nutsbedrijf.

Afwatering wordt te allen tijde gevrijwaard. Waterslikkers moeten hiertoe te allen tijde vrij blijven. Hieraan moet specifieke aandacht besteed worden bij het reinigen van de weg, bij stockage, bij bemalingen, bij uitvoering en bij het beëindigen van de werken.

29 Uren voor uitvoering van de werken

Er wordt slechts gewerkt op werkdagen (art. 59) tussen 7 en 18 uur. Dit geldt voor alle activiteiten die direct of indirect met het werk verbonden zijn zoals leveringen, transporten, werfinrichting

e.d. Hiervan kan alleen afgeweken worden als er toestemming is van de gemeente. Deze verplichting geldt algemeen met uitzondering van dringende werken en klantaansluitingen categorie 3. Klantaansluitingen categorie 3 mogen ook op zaterdag tussen 7 en 18 uur.

De gemeente kan voor specifieke situaties ook specifieke uren voor uitvoering van de werken opleggen.

30 Overtreding van de afspraken over de uren voor uitvoering van de werken en over werftransporten

Als de afspraken uit deze code over de uren voor de uitvoering van de werken en over de daarmee verbonden activiteiten zoals werftransporten (art. 29) niet worden nageleefd, dan kan de gemeente het werk stilleggen.

Tijdens de stilstand kan de gemeente indien noodzakelijk, minder hinder maatregelen opleggen. Als hieraan niet tijdig gevolg gegeven wordt, dan kan de gemeente de minder hinder maatregelen ambtshalve nemen en de kosten (inclusief administratieve en personeelskosten) doorrekenen aan de opdrachtgever.

De opdrachtgever voorziet geldstraffen in haar contract met de aannemer voor overtredingen tegen de uren voor uitvoering van de werken en de daarmee verbonden activiteiten zoals werftransporten (art. 29). De opdrachtgever engageert zich om deze geldstraffen toe te passen bij effectieve overtredingen. Op vraag van de gemeente moet de opdrachtgever aantonen dat de geldstraffen zijn toegepast bij effectieve overtredingen.

31 Keuringen en beproevingen

Nutsbedrijven / opdrachtgevers moeten een systematiek hebben om alle werken van hun aannemers in het openbaar domein steekproefsgewijs te controleren door middel van verdichtingsproeven. De gemeente kan die systematiek opvragen en indien daar aanleiding toe is in overleg bijsturen.

De gemeente moet het toepassen van de systematiek steeds kunnen controleren onder meer met beschikbare resultaten van proeven

Als de gemeente dit vraagt voor werken van categorie 1 en 2 en specifieke werken die per uitzondering worden toegestaan in de waarborgperiode en sperperiode van werken met nieuwe bovenbouw, dan voert de opdrachtgever alle proeven zoals opgenomen in het SB 250 uit, op eigen kosten. De opdrachtgever moet de gemeente uitnodigen voor proeven op werken zoals beschreven in deze alinea.

De gemeente kan vragen om uitgenodigd te worden bij proeven op bepaalde werken. De opdrachtgever kan hierop ingaan.

De gemeente kan beslissen om in eigen opdracht extra beproevingen te doen. Dan is de kost voor de gemeente, tenzij de proef slecht herstel aan het licht brengt. In dat laatste geval is de kost voor de opdrachtgever.

32 Boringen

Boringen in langsricting kunnen enkel worden toegestaan mits de gemeente toestemming geeft.

Pneumatische boringen zijn ten allen tijde verboden voor werken in het openbaar domein, tenzij in uitzonderlijke omstandigheden, na onderling overleg en mits risico-analyse van de bouwheer.

33 Definitief buiten dienst gestelde leidingen

In het geval van werken met de gemeente als bouwheer of medeopdrachtgever voorziet de betrokken kabel- en leidingbeheerder om alle bij de studiefase gekende definitief buiten dienst gestelde leidingen, die door de werkzaamheden zichtbaar worden in een gegraven sleuf of ander grondwerk van de geplande werken van de bouwheer of medeopdrachtgever te verwijderen. Dit geldt ook voor loutere nutswerken met louter nutsbedrijven als opdrachtgever als door het verwijderen het uitwijken naar de rijweg kan vermeden worden.

Het knippen en verwijderen gebeurt steeds in opdracht en op kosten van de betrokken kabel- en leidingbeheerder.

Tijdens de uitvoering van de werken wordt nagegaan of de verwijdering effectief kan plaatsvinden. Bijvoorbeeld: als een leiding vrijkomt omdat andere leidingen verplaatst moeten worden, dan kan verwijdering wel. Als er echter leidingen louter en alleen verplaatst moeten worden om een definitief buitendienst gestelde leiding te verwijderen, dan geldt deze regeling niet. Er kunnen specifieke afspraken over gemaakt worden.

Dit geldt ook voor recent definitief buitendienst gestelde leidingen die vrij komen te liggen als er omwille van het werk nog eens gegraven moet worden.

Ingeval van de aanwezigheid van leidingen waarvan de beheerder niet gekend is en indien deze leidingen de werken hindert, dan nodigt de uitvoerder van de werken en de opdrachtgever van het werk alle leidingbeheerders die geregistreerd zijn in KLIP en KLIM in de werkzone uit om ten laatste op de eerstvolgende werkdag na verwittiging ter plaatse te komen om de leiding te identificeren in aanwezigheid van de opdrachtgever van het werk. Alle kabel- en leidingbeheerders delen ten laatste op het einde van die werkdag schriftelijk of op mail (om de verantwoordelijkheid duidelijk vast te leggen) mee of ze eigenaar of beheerder zijn van de onbekende leiding of niet.

Als een kabel- en leidingbeheerder pas later een beslissing neemt of niet uitgenodigd werd omdat hij niet correct geregistreerd was in KLIP/KLIM, dan zijn de stilstandskosten van de (wegenis)aannemer te zijner laste. Als geen van de kabel en leidingbeheerders acht eigenaar of beheerder te zijn van de nutsleiding die hinder oplevert voor de werken, dan beslist de opdrachtgever van het werk om de leiding te laten identificeren door deze te laten knippen. In opdracht van de opdrachtgever van het werk wordt de leiding op een veilige manier geknipt door een leidingenbedrijf of een ander bedrijf die over de nodige expertise beschikt. Noch de opdrachtgever van het werk, noch de uitvoerder van het knippen van de leiding zijn aansprakelijk voor eventuele schade die het gevolg kan zijn van het knippen ervan. Het leidingenbedrijf dat eigenaar van die leiding is, is hiervoor wel aansprakelijk. Na dit knippen is het type leiding gekend en in regel ook de eigenaar of beheerder van de leiding.

34 Veiligheid van de werf, minderhinder maatregelen en toegankelijkheid

34.1 Minderhindermaatregelen en toegankelijkheid

Zowel de gemeente als de nutsbedrijven / andere opdrachtgevers engageren zich om bij de uitvoering van hun werken maximaal de hinder voor de burger te beperken en minderhindermaatregelen te voorzien.

Hierbij moet rekening gehouden worden met o.a. volgende maatregelen :

- de openbare veiligheid garanderen (onder meer signalisatie);

- ervoor zorgen dat de verkeersafwikkeling gebeurt door toepassen van het STOP-beginsel (art. 4, al. 2, 1° Mobiliteitsdecreet) met specifieke aandacht voor de zwakke weggebruiker en onder meer door uitvoering in verschillende fasen
- de toegankelijkheid van privé-eigendom garanderen : woningen en handelspanden moeten permanent toegankelijk zijn voor voetgangers; hiervoor wordt de sleuf aangevuld of overbrugd met een personenbruggetje voorzien van zijdelingse steunen;
- Langs het wegtracé is er steeds een intact en beveiligd voetpad beschikbaar voor de voetgangers (M.B. 07.05.1999 betreffende het signaleren van werken en verkeersbelemmeringen op de openbare weg), met speciale aandacht voor blinden, slechtzienden en andersvalide personen. Als het voetpad langs de werken ligt, dan wordt een afdoende bescherming geplaatst tussen het voetpad en de werf enerzijds en tussen het voetpad en de straat anderzijds.
- De inritten of doorgangen naar garages zo kort mogelijk onderbreken tenzij technisch onvermijdbaar. Tenzij anders werd overeengekomen met de gemeente en gecommuniceerd aan de betrokkenen, wordt op het einde van elke dag de toegang mogelijk gemaakt. Er kunnen specifieke afspraken gemaakt worden over deze termijnen.
- Na het opbreken van de verharding en de aanleg van de nutsleidingen, volgen de aanvulling van de sleuf en de heraanleg van de verharding steeds zo kort mogelijk op elkaar. De maximaal openliggende sleuf mag nooit meer dan 250m bedragen, tenzij de gemeente hier uitdrukkelijk toelating voor heeft gegeven.
- Voor het begin van het weekend of een vakantieperiode van minstens twee kalenderdagen, gelden volgende regels:
  - (1) alle sleuven en putten in het publiek domein aanvullen (zelfs indien voorlopig) tot op het niveau van de bestrating en
  - (2) het nog te herbestraten gedeelte in de bebouwde kom moet minder dan 50 meter van de sleuflengte bedragen. Bij het nog te herbestraten gedeelte brengt het (nuts)bedrijf / de opdrachtgever signalisatie aan. De bepaling over herbestrating geldt niet bij dringende werken.

In overleg tussen de contactpersoon van de gemeente en het nutsbedrijf/ de opdrachtgever kan op deze bepalingen een uitzondering worden toegestaan om technische redenen. Onder meer bij overkoppelingen i.k.v. een werk kan op de bepaling over herbestrating een uitzondering worden toegestaan.

De gemeente kan, voor zover gemotiveerd door specifieke omstandigheden, specifieke 'minder hinder' voorwaarden en voorwaarden inzake toegankelijkheid opleggen in haar antwoord*** op de vraag* voor een werk of in een signalisatievergunning of in haar toelating voor inname openbaar domein.

34.2 Veiligheid van de werf

De werkzaamheden worden uitgevoerd rekening houdend met de openbare veiligheid en met respect voor de privé-eigendom. Het nutsbedrijf / de opdrachtgever schikt zich naar de wetgeving voor de signalisatie van werken en hindernissen op de openbare weg en zorgt ervoor dat alle vereiste veiligheidsbepalingen in acht worden genomen zoals beschreven in de reglementen en wettelijke bepalingen.

Deze bepalingen zijn van toepassing op de volledige duurtijd van de werken van bij de aanvang tot het einde van de werken, ongeacht de opdrachtgever / aannemer / uitvoerder en ongeacht eventueel tijdelijke onderbrekingen van de effectieve werken.

De gemeente kan, voor zover specifieke omstandigheden dit vereisen, specifieke voorwaarden opleggen naar veiligheid van de werf en tijdelijke afwerking van de werf in functie van de omgeving van het werk.

34.3 Overtreden van de afspraken inzake veiligheid en minder hinder

Bij het niet naleven van de afspraken inzake veiligheid en minder hinder uit deze code en uit de van toepassing zijnde wetgeving, kan de gemeente de sancties uit de van toepassing zijnde wetgeving toepassen op de opdrachtgever.

Bij het niet naleven van de afspraken inzake veiligheid worden sancties opgelegd zoals beschreven in art. 21-22.

Bij het niet naleven van de afspraken inzake toegankelijkheid/minder hinder kan de gemeente de opdrachtgever aanmanen om de afspraken alsnog in orde te brengen binnen een vooropgestelde termijn. Als dit niet binnen de vooropgestelde termijn is uitgevoerd, dan kan de gemeente de maatregelen ambtshalve uitvoeren en de kosten (inclusief administratieve en personeelskosten) verhalen op de opdrachtgever. De gemeente kan er ook voor kiezen om de werken stil te leggen tot de noodzakelijke maatregelen getroffen zijn door de opdrachtgever.

De opdrachtgever voorziet geldstraffen in haar contract met de aannemer voor overtredingen tegen de afspraken inzake toegankelijkheid/minder hinder. De opdrachtgever engageert zich om deze geldstraffen toe te passen bij effectieve overtredingen. Op vraag van de gemeente moet de opdrachtgever aantonen dat de geldstraffen zijn toegepast bij effectieve overtredingen.

35 Aanzienlijke wijzigingen tijdens de uitvoering van werken

Voor werken van categorie 1 en 2 en specifieke werken:

Aanzienlijke wijzigingen kunnen alleen worden uitgevoerd mits akkoord van de gemeente. De contactpersoon van de gemeente beslist of hij hiervoor akkoord kan geven of eerst nog moet terugkoppelen met andere organen/diensten binnen de gemeente. De contactpersoon van de gemeente kan er in bepaalde gevallen ook op wijzen dat een procedure (bijvoorbeeld nieuwe vraag* voor een werk, aanvraag signalisatie, ...) opnieuw gestart moet worden.

Als de wijzigingen een invloed hebben op de verkeersveiligheid van eender welke weggebruiker, dan brengt het (nuts)bedrijf / de opdrachtgever de gemeente hiervan direct op de hoogte. In onderling overleg worden dan de gepaste maatregelen op verkeerstechnisch gebied vastgelegd.

36 Overkoppelingen bij een werk van categorie 1 en 2

Overkoppelingen worden bij werken van categorie 1 en 2 als onderdeel van het sleufwerk gecoördineerd en zoveel als mogelijk simultaan uitgevoerd. Dit geldt voor wegenwerken en louter nutswerken.

37 Opbraak en herstel

37.1 Algemeen

De werken worden uitgevoerd overeenkomstig het SB 250.

Het (nuts)bedrijf / de opdrachtgever herstelt de werkzone volgens de regels van de kunst en met oorspronkelijke materialen. Alleen onbeschadigde materialen mogen hergebruikt worden.

Verhardingen in herbruikbare materialen (tegels, straatstenen, ...) alsook aanhorigheden van de wegen (boordstenen, rioolkolken, deksels, straatgoten, trottoirbanden...) worden zeer omzichtig opgebroken, gereinigd en gesorteerd.

Als de sleuf zich juist naast de boordsteen bevindt en de boordsteen komt vrij te staan, dan kan de gemeente verplichten dat het (nuts)bedrijf / de opdrachtgever deze opnieuw plaatst waarbij de straatgoten en trottoirbanden voor het herplaatsen volledig gezuiverd worden.

Verhardingen in beton en bitumineuze verhardingen worden steeds over de volledige dikte ingezaagd alvorens te worden opgebroken. Bitumineuze verhardingen mogen niet hergebruikt worden, ook niet voor tijdelijk herstel. Het herplaatsen van uitgesneden asfaltplakken of gebruik van koud asfalt is niet toegestaan.

Bij plaatsing van een leiding in het fiets- en/of voetpad (met uitzondering van monoliete verhardingen) gebeurt de herstelling over een breedte gelijk aan de sleufbreedte. Het nutsbedrijf / opdrachtgever is tevens verantwoordelijk voor het resultaat van het herstel naast de sleuf (30 cm links van de sleuf en 30 cm rechts van de sleuf). Bij monoliete verhardingen gebeurt de herstelling zoals bepaald in het SB 250.

Als de gemeente een werk toelaat in de sperperiode van 5 jaar, dan kan ze bijkomende voorwaarden opleggen over het herstel om te vermijden dat het herstel in de bovenbouw zichtbaar is. De gemeente schrijft deze voorwaarde in, in haar antwoord*** op de vraag* voor het werk.

Herstel van werken categorie 3, in opdracht van het nutsbedrijf of derde opdrachtgever (andere dan de gemeente), mag alleen nog uitgevoerd worden door personen met een geldig certificaat van de opleiding 'herstel standaardbestrating puntwerken'.

37.2 Voorlopige herstelling

De opdrachtgever herstelt voorlopig als hij (per uitzondering zoals bepaald in art. 37.3, al. 1) niet onmiddellijk (binnen de vijf werkdagen) definitief kan herstellen of als het definitief herstel wordt uitgevoerd door de aannemer van de gemeente. Hij herstelt ook voorlopig voor situaties zoals bepaald in art. 34.1 inzake minder hinder en toegankelijkheid of indien gevraagd door specifieke omstandigheden.

De voorlopige herstelling wordt steeds uitgevoerd door het (nuts)bedrijf/ de opdrachtgever.

Als voorlopig herstel van toepassing is aan het einde van het werk in de sleuf/put, dan wordt het voorlopig herstel uitgevoerd binnen de 5 werkdagen na het einde van het werk in de sleuf/put (tenzij gemotiveerd en mits bijzondere omstandigheden).

De gemeente kan voorwaarden stellen over de termijn tussen voorlopig herstel en definitief herstel. Voor zover de gemeente geen opdrachtgever is van het definitief herstel. De periode tussen voorlopig herstel in opdracht van de opdrachtgever en definitief herstel door de aannemer van de gemeente is bepaald in art. 37.4.

Voorlopig herstel bij sleufwerken categorie 1 en 2 en specifieke werken worden aangevuld en verdicht worden met zandachtige grond (herbruik of geleverde zandachtige grond) van de onderkant tot de bovenkant van de fundering. Daarop komen kleinschalige materialen/magere beton/asfalt op hetzelfde niveau van de bestrating. In verband met de uitvoeringsmethoden van voorlopig herstel kan de gemeente steeds specifieke afspraken maken met de opdrachtgever.

37.3 Definitief herstel door de opdrachtgever en verplichting tot verbeterd herstel

Het (nuts)bedrijf/ de opdrachtgever start met de definitieve herstelling van het openbaar domein onmiddellijk (ten laatste binnen de vijf werkdagen) na de werken in de sleuf/put. Deze termijnen

kunnen mits grondige motivatie (bijvoorbeeld weersomstandigheden) en mits overleg worden verlengd.

De gemeente kan bij elk werk dat slecht hersteld is de opdrachtgever verplichten om het herstel te verbeteren of te herdoen

Bij vaststelling van slecht herstel stuurt de gemeente een verwittiging (inclusief beeldmateriaal) aan de opdrachtgever. Dit geldt tevens als formele ingebrekestelling.

Het verbeterd herstel gebeurt binnen de tien werkdagen na de verwittiging door de gemeente, tenzij anders overeengekomen. Mits grondige motivatie (bijvoorbeeld weersomstandigheden) kan de opdrachtgever afwijking van deze termijn aanvragen.

Ter controle kan de gemeente proeven zoals voorzien in het SB 250 eisen ten laste van de opdrachtgever. De opdrachtgever meldt dat het verbeterd herstel is uitgevoerd. Indien nodig wordt er ter plaatse gegaan.

Als het 'verbeterd' herstel door de opdrachtgever opnieuw slecht is uitgevoerd of als het nieuwe/verbeterde herstel niet is uitgevoerd binnen de door de gemeente opgelegde termijn, dan kan de gemeente de opdrachtgever opnieuw verplichten tot verbeterd herstel volgens de procedure zoals beschreven in dit artikel. Dan kan de gemeente er ook voor kiezen om ambtshalve te herstellen ten laste van de opdrachtgever zoals beschreven in art. 37.5.

37.4 Definitief herstel door de gemeente op kosten van de opdrachtgever

Als bovenbouw omwille van werken door een andere opdrachtgever hersteld moet worden, dan kan de gemeente er zelf voor kiezen om opdracht te geven voor het herstel en om de kosten door te rekenen aan die opdrachtgever in onderstaande gevallen:

- Bij werken van categorie 1, 2 en specifieke werken in de sperperiode van 5 jaar
- Bij werken in specifieke materialen/bestratingen waarvan de gemeente in de algemene toelating voor werken of bij de vraag* voor een werk gemotiveerd heeft aangegeven dat er voorafgaand aan de werken afspraken moeten gemaakt worden over gespecialiseerd herstel
- Bij werken van categorie 3 en bij dringende werken in bovenstaande twee situaties, zodra sperperiodes en zones met specifieke materialen/bestratingen in GIPOD kunnen ingegeven worden, zodra de opdrachtgevers klaar zijn om alle geplande werken van categorie 3 en dringende werken (indien deze dringende werken in de toekomst zouden ingegeven worden in GIPOD) in te geven en zodra GIPOD beide informatiestromen kan combineren.
- Bij werken van categorie 3 en bij dringende werken in de waarborgperiode (art. 44) van een werk met een sperperiode van 5 jaar, indien hiervoor werkbare afspraken kunnen gemaakt worden tussen de gemeente en de opdrachtgever en indien de verbeterde opleiding tot herstel voor nutsaannemers niet blijkt te werken.

Elke gemeente kan hiervoor een algemeen geldende afspraak maken met opdrachtgevers of kan hierin per werk of per fase van een werk een afspraak maken.

Ten laatste voor de start van de werken, verzendt het (nuts)bedrijf/ de opdrachtgever een digitale bevestiging van de opdracht aan de gemeente of aan de aannemer van de gemeente. In dit laatste geval wordt tegelijkertijd een kopie digitaal overgemaakt aan de gemeente.

De definitieve herstelling wordt binnen tien werkdagen na het beëindigen van de werken in de sleuf/put gestart. Deze termijn kan mits grondige motivatie (o.a. weersomstandigheden, concreet geplande heraanleg openbaar domein, ...) en mits overleg worden verlengd.

Alleen werkelijk geleverde herstellprestaties worden doorgerekend. Het herstel moet gebeuren tegen marktconforme prijzen.0

37.5 Ambtshalve definitief herstel door de gemeente

De gemeente kan elk werk dat is uitgevoerd in de sperperiode en dat slecht hersteld is onmiddellijk ambtshalve laten herstellen op kosten van de opdrachtgever verantwoordelijk voor het slechte herstel. De kosten zijn inclusief administratieve en personeelskosten.

De gemeente kan ambtshalve herstel starten op de eerstvolgende werkdag na het verwittigen van de opdrachtgever die verantwoordelijk is voor het slechte herstel. Als herstel nodig is omwille van acute veiligheidsredenen, dan kan dit onmiddellijk.

De gemeente stuurt bewijsmateriaal (beeldmateriaal) naar de opdrachtgever van het slecht herstelde werk.

De gemeente factureert de kosten (inclusief administratieve en personeelskosten) door aan de opdrachtgever verantwoordelijk voor het slecht herstelde werk of de aannemer die herstelt richt de factuur rechtstreeks aan die opdrachtgever.

Buiten de sperperiode van werken geeft de gemeente de opdrachtgever die verantwoordelijk is voor slecht herstel steeds de kans om verbeterd herstel af te dwingen bij haar uitvoerder zoals beschreven in art. 37.3.

38 Stockage

Materialen voor de werken (zoals buizen, kabels,...), niet ingeschreven voertuigen, toestellen e.d. mogen slechts op het openbaar domein gestockeerd worden in de zones zoals aangegeven in het geldige signalisatieplan.

De materialen worden op een veilige plaats gestapeld in afwachting van hergebruik of wegname. Deze plaats wordt bepaald in overleg met de contactpersoon van de gemeente of de politie.

De stockage kan ten vroegste vijf werkdagen voor de aanvang van de werken beginnen, tenzij anders afgesproken. De stockage (inclusief alle vuilnis, aarde, resten van materialen enz.) wordt beëindigd vijf werkdagen na het uitvoeren van het herstel van de werken. Deze termijn kan mits toelating van de politie of de contactpersoon van de gemeente verlengd worden. De stockage wordt beveiligd en gesignaleerd conform de toelating afgeleverd door de politie of de contactpersoon van de gemeente.

Bij langdurig stilleggen van de werken (na 1 maand stilstand) wordt de stockage onmiddellijk verwijderd van het openbaar domein, tenzij anders afgesproken en voor zover in overeenstemming met de signalisatievergunning (indien van toepassing).

Het nutsbedrijf / de opdrachtgever verwijdert minstens tweemaal per week de niet-herbruikbare materialen van het openbaar domein, tenzij andersluidende afspraken werden gemaakt op het voorafgaandelijk overleg. Sowiezo moet het openbaar domein in het weekend en in vakantieperiodes vrij zijn van niet herbruikbare materialen. Op sommige plaatsen in de gemeente, zoals bijvoorbeeld in het centrum, of bij bepaalde gebeurtenissen of manifestaties, zoals bijvoorbeeld een markt of een optreden, kan de gemeente verplichten dat de niet-herbruikbare materialen afkomstig van de opbraak met een hogere frequentie, of zelfs dagelijks van het openbaar domein wordt verwijderd.

Bij vaststelling van stockage die niet voldoet aan de regels kan de gemeente de opdrachtgever aanmanen om de stockage te verwijderen en hiervoor een termijn opleggen. Als de stockage na de opgelegde termijn niet is verwijderd, dan kan de gemeente de stockage ambtshalve laten verwijderen en de kosten (inclusief administratieve kosten) verhalen op de opdrachtgever. In het geval van een acuut veiligheidsprobleem kan de gemeente de stockage onmiddellijk ambtshalve laten verwijderen.

Als de gemeente ambtshalve optreedt, dan zorgt ze voor duidelijk beeldmateriaal (inclusief datum) als bewijs.

39 Schade

39.1 Preventie van schade

De aannemer neemt gepaste maatregelen om schade te voorkomen. Hierbij wordt o.a. ook aandacht besteed aan bomen, groenvoorzieningen en andere beplantingen, huisaansluitingen van de riolering, verkeersslussen, ...

Bij aanleg van ondergrondse kabels en leidingen wordt een dekking voorzien van minimaal 60 cm, tenzij expliciete uitzondering voorzien is in de wetgeving of tenzij de gemeente na vraag* van de opdrachtgever toestemming geeft voor uitzondering. Bij huisaansluitingen wordt er gewerkt volgens de regels van de kunst.

In onverharde of halfverharde bermen wordt rond het deksel een gefundeerde randstrook van minimaal 30 cm breed, gestut aan de buitenrand, en op hetzelfde niveau van de berm aangebracht.

39.2 Schade aan en in het openbaar domein

Alle schade aan het openbaar domein en aan gemeentelijke installaties, groenvoorzieningen, meubilair, ondergrondse infrastructuur, ... in het openbaar domein die wordt veroorzaakt door de uitvoering van de werken vanaf de aanvang tot de voorlopige oplevering wordt onmiddellijk gemeld. Ze wordt onmiddellijk ter plaatse beveiligd in afwachting van een herstelling door het nutsbedrijf / de opdrachtgever in overleg met de gemeente.

Tijdens de kantooruren wordt de schade onmiddellijk gemeld aan de contactpersoon van de gemeente voor het betreffende werk. Buiten de kantooruren en indien de veiligheid in het gedrang komt gebeurt deze melding onmiddellijk bij de contactpersoon van de gemeente (indien bereikbaar) en bij de wachtdienst van de politie. Ten laatste op de eerstvolgende werkdag contacteert het nutsbedrijf/ de opdrachtgever de contactpersoon van de gemeente.

Als de schade een gevaar vormt voor de openbare veiligheid, dan beveiligt de opdrachtgever (zijn aangestelde) het werk onmiddellijk, wordt noodzakelijke signalisatie aangebracht binnen de termijnen zoals beschreven in art. 21 en voert de opdrachtgever (zijn aangestelde) de herstelling in overleg zo snel mogelijk uit. In de andere gevallen (indien geen gevaar voor de openbare veiligheid) start de opdrachtgever de herstellingen binnen de vijf werkdagen. Bij ontstentenis van genomen maatregelen en na ingebrekestelling kan de gemeente van ambtswege maatregelen treffen en de kosten (incl. administratieve en personeelskosten) verhalen op het/de in gebreke gebleven (nuts)bedrijf/ opdrachtgever

Het herstel van door de werken veroorzaakte schade en de vervanging van alle door de werken beschadigde materialen gebeurt op kosten van de opdrachtgever.

In het geval van schade aan beplanting en bomen in het openbaar domein ten gevolge van de werken wordt op vraag van de gemeente en op kosten van de opdrachtgever een waardebeoordeling gedaan zoals bepaald in het SB 250. De schade wordt hersteld volgens dit artikel. Bij onmogelijkheid tot herstel komen de compensaties/vergoedingen zoals bepaald in het SB 250 de eigenaar van de beplanting toe.

Bij beschadiging van bestaande installaties, verwittigt diegene die de schade heeft veroorzaakt de betrokken eigenaar.

40 Stilleggen van de werken

Als de veiligheid van personeel, omwonenden en/of verkeer niet kan worden gegarandeerd of als niet volgens de afspraken wordt gewerkt, dan kan de gemeente of de politie, met gemotiveerde beslissing, zonder dat het nutsbedrijf / de opdrachtgever op enige vergoeding aanspraak kan maken, de goedgekeurde werken tijdelijk, gedeeltelijk of geheel stilleggen,

alsook wijzigingen doorvoeren en zelfs de stopzetting bevelen met herstelling van de site in haar oorspronkelijke toestand. Hierover wordt vooraf overlegd, tenzij voor maatregelen die noodzakelijk zijn bij een acuut veiligheidsprobleem. Door de tussenkomst van de gemeente wordt geen afbreuk gedaan aan de verantwoordelijkheden van het nutsbedrijf / de opdrachtgever.

41 Termijn voor uitvoering van werken

In de signalisatievergunning kan de gemeente verplichten dat de werken tegen een bepaalde datum (binnen een redelijke termijn) worden uitgevoerd. De opdrachtgever kan overleg vragen als ze de termijn niet redelijk vindt. De gemeente moet ingaan op de vraag tot overleg.

Bij een werk met de gemeente als bouwheer, worden de termijnen voor uitvoering voor elke partner-opdrachtgever definitief afgesproken tijdens de coördinatievergadering over de uitvoering met de aannemer. De aannemer voert zo snel mogelijk en binnen de afgesproken termijn de werken uit om de uitvoeringstermijn en de hinder te beperken.

Als blijkt dat de uitvoeringstermijn niet gehaald zal worden, dan kan de opdrachtgever steeds overleg vragen met de gemeente (bijvoorbeeld over gevallen van overmacht). De gemeente beslist over het al dan niet verschuiven van de einddatum.

De opdrachtgever voorziet geldstraffen in haar contract met de aannemer voor het overschrijden van de afgesproken termijn voor uitvoering van werken. De geldstraf geldt per dag van overschrijding. De opdrachtgever engageert zich om deze geldstraffen toe te passen bij effectieve overtredingen. Op vraag van de gemeente moet de opdrachtgever aantonen dat de geldstraffen zijn toegepast bij effectieve overtredingen.

Afdeling 5 – Einde van de werken

42 Eindcontrole

Het nutsbedrijf / de opdrachtgever geeft het einde van de werken (met uitzondering van categorie 3 werken) onmiddellijk in in GIPOD.

Voor de voorlopige oplevering voert het nutsbedrijf / de opdrachtgever een eindcontrole uit op de uitgevoerde werken. De eindcontrole wordt verricht ten laatste op de eerstvolgende werkdag na het beëindigen van de werken. Bij deze controle is aanwezig: de toezichter van het nutsbedrijf / de opdrachtgever en de aannemer.

Bij deze eindcontrole, volgens de bepalingen van het SB 250, wordt visueel de herstelling van het openbaar domein gecontroleerd. Tevens wordt nazicht gedaan op ontbrekend straatmeubilair, signalisatie en alle andere elementen op het openbaar domein. Voor de voorlopige oplevering wordt in voorkomend geval het ontbrekende door het (nuts)bedrijf/ de opdrachtgever op zijn kosten vernieuwd met nieuwe elementen die identiek zijn aan de oorspronkelijke, tenzij anders bepaald na overleg met de contactpersoon van de gemeente. Ook andere gebreken worden zoveel als mogelijk opgelost nog voor de voorlopige oplevering.

43 Voorlopige oplevering

Voor werken van categorie 1 en 2 en specifieke werken nodigt de opdrachtgever de gemeente uit op de voorlopige oplevering op het moment dat de werken in staat van oplevering zijn (geen

zichtbare gebreken meer na de laatste overkoppelingen) Als de gemeente aanwezig wil zijn, dan beslist de gemeente in overleg wanneer de voorlopige oplevering plaats vindt.

De voorlopige oplevering wordt in een proces-verbaal opgesteld. Ze kan pas worden toegestaan als er een ondertekend akkoord (al dan niet met opmerkingen en afspraken rond de termijnen van uitvoering) is tussen de gemeente en de opdrachtgever. Als de gemeente niet binnen de 2 weken gereageerd heeft op de uitnodiging voor de voorlopige oplevering, dan geldt dit als stilzwijgend akkoord.

Als de voorlopige oplevering wordt geweigerd of slechts gedeeltelijk wordt toegekend of opmerkingen bevat, dan stelt de opdrachtgever zijn aannemer hiervan in kennis via het proces-verbaal, met vermelding van de nog uit te voeren werken, hoe gering ook, evenals van de planning voor het uitvoeren van de werken. Het (nuts)bedrijf/ de opdrachtgever moet de mankementen en opmerkingen herstellen of oplossen binnen een termijn vastgelegd in overleg met de gemeente. Zoniet kan de gemeente maatregelen van ambtswege nemen en de kosten (inclusief administratieve en personeelskosten) verhalen op het nutsbedrijf / de opdrachtgever.

44 Waarborgperiode

Vanaf het ogenblik van de voorlopige oplevering, begint bij de voorlopige herstelling de waarborgperiode van vier maanden en bij een definitieve herstelling de waarborgperiode van twee jaar te lopen.

Binnen deze periodes is het nutsbedrijf / de opdrachtgever verantwoordelijk voor het herstel van alle gebreken die zouden ontstaan ten gevolge van de werken. Voor gebreken aan het uitgevoerde werk, herstelt het nutsbedrijf / de opdrachtgever zo snel mogelijk.

De opdrachtgevers garanderen dat ze voor verborgen gebreken de wetgeving rond 10- jarige aansprakelijkheid zullen doen gelden.

45 Definitieve oplevering

Ten laatste 2 maand voor de waarborgperiode verstrijkt, meldt de opdrachtgever dit aan de gemeente. De melding door de opdrachtgever geldt zodra dit geautomatiseerd kan worden, (bij voorkeur in GIPOD). Er wordt gestreefd dit te laten ingaan ten laatste op 1 januari 2019.

Als de gemeente ten laatste 1 maand voor het verstrijken van de waarborgperiode geen opmerkingen heeft gesignaleerd, dan mag de opdrachtgever overgaan tot de definitieve oplevering.

Afdeling 6 – Klachtenbehandeling

46 Algemene principes inzake de klachtenbehandeling

De gemeente, nutsbedrijven en andere opdrachtgevers streven ernaar om iedereen die een melding doet of een klacht indient, zo snel mogelijk te informeren over maatregelen die zullen genomen worden en de timing ervan. Hiervoor worden alle beschikbare kanalen aangewend, zoals brieven, 0800-nummers, e-mail, website of helpdesk.

De gemeente krijgt feedback over meldingen of klachten die zij doorstuurt aan het nutsbedrijf / opdrachtgever.

47 Klachtenbehandeling over werken met het nutsbedrijf/opdrachtgever

Het nutsbedrijf / de opdrachtgever voert een proactief en klantengericht klachtenbeheer. Het volgt hiertoe een intern opgestelde systematiek.

De gemeente kan die systematiek opvragen en, als daar aanleiding toe is, in overleg bijsturen.

De gemeente moet het toepassen van de systematiek van de klachtenbehandeling over werken in het openbaar domein steeds kunnen controleren.

De nutsbedrijven / de opdrachtgevers engageren zich om de meldingen en klachten op te lossen binnen de termijnen die ze aan de klager beloofde.

48 Procedure in geval een nutsbedrijf / opdrachtgever in gebreke blijft bij de klachtenbehandeling over werken in het openbaar domein

De melding door de gemeente van een niet binnen de gestelde termijnen opgeloste klacht gebeurt via e-mail of website en geldt als aanmaning.

Als de gemeente structurele problemen vaststelt bij de behandeling van klachten over werken in het openbaar domein, dan contacteert zij de opdrachtgever en wordt hiervoor in consensus met de opdrachtgever een oplossing gezocht. Meetbare doelen en vaste evaluatiemomenten kunnen hiervoor afgesproken worden.

49 Afdeling 7 – Inwerkingtreding

De bepalingen van de nieuwe code gelden ten vroegste vanaf 1 januari 2018.

Uitzondering: er wordt naar gestreefd om artikel 45 te laten ingaan ten laatste op 1 januari 2019.

De dag na de goedkeuring van deze code door de gemeente, wordt de code in die gemeente van kracht voor elke opdrachtgever die de code heeft goedgekeurd en die werken uitvoert op het grondgebied van die gemeente.

Afdeling 8 – Definities

50 Categorieën van werken

Deze code deelt werken op in de combinaties van de categorieën, met de mate van verkeershinder (art. 57):

1. Categorie 1 (grote werken) met of zonder verkeershinder;
2. Categorie 2 (kleine werken) met of zonder verkeershinder;
3. Categorie 3 (puntwerken) met of zonder verkeershinder;
4. Boringen met of zonder verkeershinder;
5. Dringende werken met of zonder verkeershinder;
6. Specifieke werken met of zonder verkeershinder.

50.1 Categorie 1 of groot werk

Is een werk van categorie 1:

- een werk waarbij een oppervlak (al dan niet een sleuf) van meer dan 50m² of een lengte van meer dan 100 lopende meter wordt opengebroke
- een boring van meer dan 50 lopende meter wordt uitgevoerd

Hieronder vallen bijvoorbeeld ook overkoppelingen i.k.v. sleufwerken van categorie 1

Hieronder vallen bijvoorbeeld ook uitbreidingswerken of verzwaringen als gevolg van nieuwe klantaanvragen waarbij een oppervlak (al dan niet een sleuf) met een oppervlakte van meer dan 50m² of een lengte van meer dan 100 lopende meter wordt opengebroke

Voor elk werk dat een combinatie is van een boring en een opengebroke oppervlak (al dan niet een sleuf), is de categorie van dit gecombineerde werk gelijk aan de categorie van het type werk (boring of opbraak) met de hoogste categorie.

50.2 Categorie 2 of klein werk

Is een werk van categorie 2:

- een werk dat geen categorie 1 is en waarbij een oppervlak (al dan niet een sleuf) van meer dan 3m² of een lengte van meer dan 10 lopende meter wordt opengebroke
- een boring van meer dan 10 lopende meter en minder dan of gelijk aan 50 lopende meter wordt uitgevoerd.

Hieronder vallen bijvoorbeeld ook overkoppelingen i.k.v. sleufwerken van categorie 2

Hieronder vallen bijvoorbeeld ook uitbreidingswerken of verzwaringen als gevolg van nieuwe klantaanvragen die geen categorie 1 zijn en waarbij een oppervlak (al dan niet een sleuf) met een oppervlakte van meer dan 3m² of een lengte van meer dan 10 lopende meter wordt opengebroke

Voor elk werk dat een combinatie is van een boring en een opengebroke oppervlak (al dan niet een sleuf), is de categorie van dit gecombineerde werk gelijk aan de categorie van het type werk (boring of opbraak) met de hoogste categorie.

50.3 Categorie 3 of puntwerk

Is een werk van categorie 3:

- een werk waarbij een oppervlak (al dan niet een sleuf) van minder dan of gelijk aan 3m² en een lengte van minder dan of gelijk aan 10 lopende meter wordt opengebroke
- een boring van minder dan of gelijk aan 10 lopende meter wordt uitgevoerd

Hieronder valt bijvoorbeeld ook een werk noodzakelijk voor de aansluiting voor één individuele klant als deze niet tot categorie 2 of categorie 1 behoort.

Als het werk een combinatie is van een boring en een opengebroke oppervlak (al dan niet een sleuf), dan is de categorie van dit gecombineerde werk gelijk aan de categorie van het type werk (boring of opbraak) met de hoogste categorie.

50.4 Boringen

Een boring is een werkwijze, anders dan sleufwerken, om te komen tot de installatie van een of meer ondergrondse leiding(en). Deze techniek vermijdt het opbreken van het wegdek

grotendeels. Er wordt slechts een beperkte oppervlakte opengebrouken aan het intrede en uitredepunt.

50.5 Dringend werk

Elk werk, onafhankelijk van de grootte, dat onmiddellijk moet uitgevoerd worden voor de veiligheid of voor de continuïteit van de nutsfunctie of dienstverlening of om verdere schade te voorkomen.

50.6 Specifiek werk

Een specifiek werk dat moeilijk onder de hier vooraf gedefinieerde categorieën in te delen is en/of waarvoor specifieke afspraken met de gemeenten moeten gemaakt worden (zie art. 17).

Hieronder vallen o.a.:

- systematische of seriële vernieuwing of aanpassing van klantaansluitingen vanaf 5 gebouwen en over een lengte van meer dan 100 m (de lengte = volledige lengte tussen de twee klantaansluitingen die het verste uit elkaar liggen)
- systematische of seriële overkoppelingen die geen onderdeel uitmaken van een werk van categorie 1 of 2
- Verzwaring van het net omwille van niet voorzienbare toekomstige exploitatienoden

51 Coördinatie-aanvraag voor een werk

Eerste vraag om deel te nemen aan een coördinatievergadering voor een werk.

52 Einde van de werken

Het einde van de werken is het moment dat de toezichter van de opdrachtgever en de aannemer in onderling overleg vaststellen dat het werk gedaan is en de hinder afgelopen is.

53 Onvoorzienbare klantaansluiting/specifieke (klant)aanvraag

Een klantaansluiting of specifieke (klant)aanvraag is onvoorzienbaar als er geen akkoord is tussen de klant en het nutsbedrijf op het moment van de synergie-aanvraag voor een werk/synergiewerk aan nutsinfrastructuur waarbij: 1) slechts een deel van de bovenbouw wordt opengebrouken en 2) de bovenbouw enkel wordt hersteld in oorspronkelijke toestand (niet opgewaardeerd). Bij klantaansluitingen of specifieke (klant)aanvragen die op datzelfde moment gekend zijn, maar waarover nog geen akkoord is, wordt besproken hoe dit zal worden aangepakt.

Een klantaansluiting of specifieke (klant)aanvraag is onvoorzienbaar als er geen akkoord is tussen de klant en het nutsbedrijf op het moment van de laatste overlegvergadering over een werk voorafgaand aan de aanvang der werken, in het geval van:

- een (her)inrichtingswerk van het openbaar domein. Dit kan ook gaan over de (her)inrichting van een deel van het openbaar domein (bijvoorbeeld nieuw voetpad)
- een werk/synergiewerk aan nutsinfrastructuur waarbij de bovenbouw wordt opgewaardeerd (niet louter hersteld in oorspronkelijke toestand).

Bij klantaansluitingen of specifieke (klant)aanvragen die op datzelfde moment gekend zijn, maar waarover nog geen akkoord is, bespreken de opdrachtgever en de gemeente hoe dit zal worden aangepakt.

54 Openbaar domein

Onder openbaar domein verstaan we in deze code:

openbaar domein of domein met openbaar karakter (bijvoorbeeld buurtwegen) of nog over te dragen openbaar domein (bijvoorbeeld verkavelingen)

55 Piloot

De initiatiefnemer aangesteld door de meegaande nutsbedrijven in een werk van louter nutsleidingen in synergie. Binnen een gecombineerd werk met een andere bouwheer kan er tevens een piloot zijn voor de nutswerken.

56 Synergie-aanvraag

Een aanvraag van een initiatiefnemer tot samenwerking met andere initiatiefnemers, met als doel het creëren van een synergie. [art. 3 10° GIPODdecreet]

57 Verkeershinder

In deze code wordt onder verkeershinder verstaan:

- a. het innemen (o.a. ook de inname door de verplichte gang voor fietsers en/of voetgangers) van:
  - o een rijstrook of
  - o een deel van een rijstrook waardoor er een beurtelingse voorrangregeling moet voorzien worden of het gebruik van tijdelijke verkeerslichten;
- b. het opheffen van eenrichtingsverkeer of het instellen van eenrichtingsverkeer (met omleiding);
- c. het afsluiten van een straat waarvoor eventueel een omleiding moet ingesteld worden;
- d. het instellen van een omleiding;

Voor voetgangers en fietsers moet steeds doorgang voorzien worden zoals bepaald in het M.B. 07.05.1999 betreffende het signaleren van werken en verkeersbelemmeringen op de openbare weg. Als de doorgang niet voldoet, dan is dit een overtreding tegen de wegcode en wordt dit beschouwd als verkeershinder.

58 Werk

1. het aanvoeren en stockeren van materialen, niet-ingeschreven voertuigen, toestellen en dergelijke meer, op of over het openbaar domein;
2. het aanleggen, verwijderen, uitbreiden, verplaatsen, vernieuwen, herstellen en/of onderhouden van (nuts)voorzieningen (inclusief overkoppelingen, (huis)aansluitingen) en (gemeentelijke) infrastructuurwerken, in, op, onder of over het openbaar domein

3. het verwijderen van alle vuilnis, aarde, resten van materialen en dergelijke meer, naar aanleiding van de werken, van de werf en van het openbaar domein.

59 Werkdag

Maandag t.e.m. vrijdag, met uitzondering van wettelijke feestdagen.

60 Bijlage met relevante wetgeving - leidraden

Standaardbestek 250 voor de wegebouw : <http://wegenverkeer.be/documenten>

Vademecum voetgangersvoorzieningen : <http://wegenverkeer.be/documenten/vademecum-voetgangersvoorzieningen>

Praktische leidraad voor werken in de omgeving van nutsinfrastructuur op het openbare domein https://wegenverkeer.be/sites/awv/files/docs/MOW_MIN_2010_02_bis%5B1%5D.pdf (vermeld in art. 15 en 28)

B.VI.Reg. 08.01.2016 houdende goedkeuring van het technisch reglement voor de distributie van gas in het Vlaamse Gewest (TRDG), B.S., 07.04.2016 [Inforum 299682](http://www.vreg.be/nl/technische-reglementen) (<http://www.vreg.be/nl/technische-reglementen>):

“Art. III.3.3.23. Na goedkeuring van de offerte voor een eenvoudige aansluiting spreken de aanvrager en de aardgasdistributienetbeheerder een uitvoeringsdatum af, waarbij de aanvrager kan eisen dat de uitvoering gebeurt binnen vijftien werkdagen na de betaling. Enkel in uitzonderlijke omstandigheden en na motivatie, kan de aardgasdistributienetbeheerder van die termijn afwijken. (...)

Art. III.3.3.26. § 1. De noodzakelijke vergunningsaanvragen moeten binnen een termijn die met de planning van de realisatie van de aansluiting overeenstemt, bij de bevoegde overheden ingediend worden.

§ 2. De aardgasdistributienetbeheerder kan niet aansprakelijk gesteld worden voor de gevolgen van een eventueel uitstel of eventuele weigering door de bevoegde overheid om de noodzakelijke vergunningen af te leveren.”

B.VI.Reg. 08.01.2016 houdende goedkeuring van het technisch reglement voor de distributie van elektriciteit in het Vlaamse Gewest (TRDE), B.S., 18.03.2016 [Inforum 299415](http://www.vreg.be/nl/technische-reglementen) (<http://www.vreg.be/nl/technische-reglementen>):

“Art. III.3.3.29. § 1 Na goedkeuring van de offerte voor een eenvoudige aansluiting spreken de aanvrager en de elektriciteitsdistributienetbeheerder een uitvoeringsdatum af, waarbij de aanvrager kan eisen dat de uitvoering gebeurt binnen vijftien werkdagen na de betaling. In geval er een onderboring of een netuitbreiding moet uitgevoerd worden of in andere uitzonderlijke omstandigheden en na motivatie, kan de elektriciteitsdistributienetbeheerder van die termijn afwijken.

§ 2 Na goedkeuring van de offerte voor een tijdelijke aansluiting spreken de aanvrager en de elektriciteitsdistributienetbeheerder een uitvoeringsdatum af, waarbij de aanvrager kan eisen dat de uitvoering gebeurt binnen vijftien werkdagen na de goedkeuring van de offerte. Alleen in uitzonderlijke omstandigheden en na motivatie, kan de elektriciteitsdistributienetbeheerder van deze termijn afwijken.

§ 3 Na goedkeuring van de offerte voor een aanvraag met detailstudie spreken de aanvrager en de elektriciteitsdistributienetbeheerder een uitvoeringsdatum af, waarbij voor aansluitingen tot 5 MVA de aanvrager kan eisen dat de uitvoering gebeurt binnen 18 weken. Alleen in uitzonderlijke omstandigheden en na motivatie, kan de elektriciteitsdistributienetbeheerder van deze termijnen afwijken.

§ 4 Onverminderd de vorige paragrafen kan de uitvoeringstermijn na goedkeuring van de offerte voor een aansluiting van kwalitatieve warmtekrachtkoppelinginstallaties en installaties die elektriciteit produceren op basis van hernieuwbare energiebronnen niet meer dan 24 maanden bedragen, behoudens uitzonderlijke omstandigheden en na motivering. (...)

Art. III.3.3.31. § 1 De noodzakelijke vergunningsaanvragen moeten binnen een termijn die met de planning van de realisatie van de aansluiting overeenstemt, bij de bevoegde overheden ingediend worden.

§ 2 De elektriciteitsdistributienetbeheerder kan niet aansprakelijk gesteld worden voor de gevolgen van een eventueel uitstel of eventuele weigering door de bevoegde overheid om de noodzakelijke vergunningen af te leveren.”

Decreet 04.04.2014 houdende de uitwisseling van informatie over een inname van het openbaar domein in het Vlaamse Gewest (GIPOD-decreet), [Inforum 285205](#)

B.VI.Reg. 19.11.2010 houdende algemene bepalingen over het energiebeleid (Energiebesluit), [Inforum 251950](#)

Decreet 08.05.2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid (Energiedecreet), [Inforum 239663](#)

Decreet 27.03.2009 betreffende de radio-omroep en de televisie (Mediadecreet), [Inforum 238020](#)

Decreet 20.03.2009 betreffende het mobiliteitsbeleid (Mobiliteitsdecreet), [Inforum 237551](#), art. 4, al. 2, 1°

“het STOP-beginsel, op grond waarvan de volgende rangorde wordt gerespecteerd voor de wenselijke mobiliteitsvormen :

- a) de voetgangers;
- b) de fietsers;
- c) het collectieve vervoer;
- d) het individueel gemotoriseerde vervoer;”

Decreet 14.03.2008 houdende de ontsluiting en de uitwisseling van informatie over ondergrondse kabels en leidingen (KLIP-decreet), [Inforum 228349](#)

K.B. 25.01.2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen, [Inforum 167859](#)

M.B. 07.05.1999 betreffende het signaleren van werken en verkeersbelemmeringen op de openbare weg, [Inforum 151617](#)

Wet 04.08.1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, [Inforum 103512](#)

Wet 21.03.1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, [Inforum 13570](#), artikel 97 en volgende

K.B. 21.09.1988 betreffende de voorschriften en de verplichtingen van raadpleging en informatie bij het uitvoeren van werken in de nabijheid van installaties van vervoer van gasachtige en andere producten door middel van leidingen, [Inforum 207046](#).

Wet 12.04.1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, [Inforum 27510](#)

Wet 06.04.1960 betreffende de uitvoering van bouwwerken, [Inforum 299757](#)

Wet 17.01.1938 tot regeling van het gebruik door de openbare besturen, de verenigingen van gemeenten en concessiehouders van openbare diensten of van diensten van openbaar nut, van de openbare domeinen van de Staat, van de provinciën en van de gemeenten, voor het

aanleggen en het onderhouden van leidingen en inzonderheid van gas- en waterleidingen, [Inforum 27492](#)

Wet 10.03.1925 op de elektriciteitsvoorziening, [Inforum 27439](#)

61 Voetnoten – relevante wetgeving met nood tot duiding

**“Voor de nutsbedrijven die gevat zijn door artikel 4.1.27 §1 tweede lid van het decreet van 08.05.2009 (Energiedecreet) (zoals gewijzigd door artikel 9 van het decreet van 16.03.2012) worden de begrippen “vraag”, “vragen” in deze code gelezen als “aankondiging van werken”.

**“Bij gebreke aan een beslissing in onderling overleg binnen een redelijke termijn, hebben de nutsbedrijven die gevat zijn door artikel 4.1.27 §1 tweede lid van het decreet van 08.05.2009 (Energiedecreet) (zoals gewijzigd door artikel 9 van het decreet van 16.03.2012) alsnog de mogelijkheid om de datum waarop de aangekondigde werken zullen starten over te maken aan de gemeente. Bij de bepaling van deze startdatum trachten zij zoveel als mogelijk rekening te houden met de verzuchtingen van de gemeente.”

***“Voor de nutsbedrijven die gevat zijn door artikel 4.1.27 §1 tweede lid van het decreet van 08.05.2009 (Energiedecreet) (zoals gewijzigd door artikel 9 van het decreet van 16.03.2012) wordt het begrip “antwoord”/“antwoordt” in deze code gelezen als “overleg/treedt in overleg”.

**** Voor de nutsbedrijven die gevat zijn door artikel 4.1.27 §1 tweede lid van het decreet van 08.05.2009 (Energiedecreet) (zoals gewijzigd door artikel 9 van het decreet van 16.03.2012) wordt dit artikel 18.1 gelezen als volgt:

Om werken categorie 3 of dringende werken te mogen uitvoeren op het openbaar domein, beschikt het nutsbedrijf over een algemene toelating**** voor dergelijke werken van de gemeente.

Artikel 4.1.27 §1 tweede lid van het decreet van 08.05.2009 (Energiedecreet) (zoals gewijzigd door artikel 9 van het decreet van 16.03.2012), wordt aanzien als de algemene toelating.

Indien de gemeente of het nutsbedrijf dit wenst, wordt dit jaarlijks geëvalueerd. Daarbij kan de gemeente o.a. :

- 1. aangeven voor welke specifieke materialen er voorafgaand aan de werken afspraken moeten gemaakt worden over gespecialiseerd herstel.*
- 2. opgeven op welke locatie er structureel op bepaalde vaste dagen geen werken mogen uitgevoerd worden (art. 23). De gemeente verwijst hiervoor ook naar de aanduidingen hiervan in GIPOD.*
- 3. afspraken vastleggen over de uren waarbinnen niet-dringende werken categorie 3, mogen worden uitgevoerd (art. 29)*
- 4. specifieke afspraken vastleggen over eventuele manuele boringen (verbod, aanvraag, ...)*

Voor categorie 3 werken met verkeershinder is naast de algemene toelating**** ook een signalisatievergunning nodig (art. 21).

Als het nutsbedrijf niet conform de code werkt dan kan de gemeente beslissen dat het nutsbedrijf dan voor elk individueel werk (ook voor werken categorie 3) een vraag* moet indienen volgens art. 17 voor werken van categorie 1 en 2. Het nutsbedrijf kan hierover een overleg aanvragen met de gemeente. Na overleg met de gemeente met positieve uitkomst kan het nutsbedrijf opnieuw werken zonder voor werken van categorie 3 een vraag* in te dienen.